

**Incipit prologus de
vitis sanctorum patrum
heremitarum.**

Benedictus
deus. **A**u
uult om
nes homi
nes saluos
fieri. et ad
agnitione
ueritatis uenire: qui etiã
iter nostrum dixerit ad e
gyptum. et ostendit no
bis mirabilia magna.
ad posteritatis memoria
pro futura: ex quibus no
solum nobis causa salu
tis oriretur. uerum et
hystoria salutaris atq; ad
doctrina pietatis aptissi
ma conderetur: que uir
tutis iter agere uolentib:
gestorum precedentium
fide amplissimum trami
tem pandat. **Q**uamuis
ad tantarum rerum nar
rationem minus ydonci
simus: nec dignum uide
atur ingenium rerum
exiguos ac paruos fieri

auctores: precellas q; uirtu
tes humili narrare sermo
ne: tam quoniam fratrum
caritas eorum qui in mon
te sancto oliueti conmanet.
hoc a nobis frequenter ex
poscit. ut egyptiorum mo
nachorum uitam uirtutes
q; animi. et cultum pieta
tis. atq; abstinentie robur.
quod in eis coram iudim?
explicemus: precibus ipso
rum qui hoc imperant ad
uiuandum me credens ag
grediar: non tam ex stilo
laudem requirens. quam
ex narratione rerum edifi
cationem futuram legen
tibus sperans. dum gesto
rum unusquisq; inflam
matus exemplis: horresce
re quidem seculi illecebra.
sectari uero quietem. et ad
pietatis inuitatur exercitia.
Vidi ergo et uere uidi. the
saurum xpisti in humanis
absconsum uasculis. **Q**ue
thesaurum repertum nolui
tamquam inuidus occul
tare: **S**ed quasi pro multis

Liber de vitis Latrum — idg hic non habetur — tertig in 2do Signo.

supplicia dicitur etiam hic scripta.
Vita S. Antonij per Athanasium incipit in eod 2do Signo hic.

Vita S. Pauli Eremitae incipit in 3tio. signo ad leg. hic.

Vita S. Hilarionis per S. Hieronimum incipit in 4to Signo.

Libri. 19. de uerbis et opib; S. Latrum et Eremitarum. 5to Signo.

Manita Abbatis Moyses ad Abb. pynenium. 6to Signo.

Vita S. Pelagii ibid; post 8. folia.

Vita S. Euphrasie post 8. folia pauca prima reliqua hic

Vita S. marie Aegyptiaca post 8. folia pauca prima reliqua hic
contenta uide in ult. folio.

inuentum proferre in me-
dium et facere commune:
certus quod quanto plu-
res ex eo fuerint ditati. tan-
to michi amplius acquin-
tur. Ergo enim si iam locu-
pletior: cum aliorum sal-
ministerij mei fuerit que-
sita mercedem. In prin-
cipio ergo narrationis nos-
tre ad esse nobis precamur
gratiam domini nostri
iesu xpisti: cuius uirtute
omnia hec pietatis exer-
cicia apud egyptios mo-
nachos habentur. Vidimus
enim apud eos multos
patres celestem uitam in
terra positos agentes: et
nouos quosdam prophe-
tas tam uirtutibus animi
quam uaticinandi officio
suscitatos: quibus ad testi-
monium mentorum. nec
signorum quidem ac pro-
digiorum deerat efficacia.
Et merito. Cur enim hi q-
nichil terrenum nichilq-
carnale cupiunt. non acci-
pant celestium potestate.

Non nullos namq; eoru-
ita ab omni malicie cogi-
tatione ac suspitione in-
dimus sequestratos: ut
nec si aliquid mali ad huc
gereretur in seculo memi-
nissent. Tanta eis inerat
tranquillitas animi. tan-
tusq; moleuerat eis boni-
tatis affectus: ut merito
de eis dictum sit: par mul-
ta diligentibus nomen
tuum domine. Conmanet
ergo per heremum disp-
si et separati cellulis: sed
caritate conueni. Ob hoc
autem dimunt habita-
culis. ut silentij sui quie-
tem et intencionem men-
tis diuina sectantis: nec
uox aliqua. nec occurfus
ullus. aut sermo aliquis
ociosus obturbet. Inten-
tis ergo in suo quisq; loco
animis uelut boni patres
xpisti expectant aduentu:
aut tamquam miles para-
tus in castus impatoris p-
senciam. uel fideles serui
aduentum dominum

sustinent: libertatem si-
bi pariter et munera lar-
gicurum. **O**mnes ergo hi
nullam tibi aut indumē-
ti aut ullius horum solli-
citudinem gerunt: scūt
enim quia sicut scriptū
est: hec omnia gentes
cogitant. **I**psi uero iusti-
ciam et regnum dei req-
runt: et hec omnia secū-
dum promissionem sal-
uatoris apponuntur eis.
Deniq; plurimi eorum
si in aliquo forte necessa-
rijs ad usus corporis egre-
runt: non ad humana
profugia sed ad deum
conuersi. et ab ipso tam-
quam a patre poscentes:
que poposcerint ilico cō-
sequuntur. **T**anta namq;
fides in eis est: que etiā
montibus ut transferā-
tur ualeat imperare.
Unde et non nulli eorum
irruptiones fluminū. imper-
nicem uicinarum regio-
num concitatas. oracioni-
bus represserunt. et pede

incedentes alvei eius pro-
funda ingressi sunt: inma-
nesq; in eis pemerunt. bel-
tias. et plurima atq; inu-
mera signa que a prophetā
et apostolis antiquitus ges-
ta fuerant consummaue-
runt: ut dubitari non debe-
at ipsorum meritis ad huc
stare mundum. **S**ed et illū
ualde mirum est. cum sem-
per optima queq; rara sint
et difficilia: in illis tamen
pariter utrumq; conuenit
se: ut et numero immensi-
sint. et uirtutibus in com-
parabiles. **S**unt etenim
alij in suburbanis locis a-
lij per rura. plures autem
et egregij uiri per heremū
dispersi: et uelut quidam
celestis exercitus improcui-
tu positus: atq; in taberna-
culis degens. ad obediē-
ciam preceptorum regis
semper intentus. armis o-
racionum pugnans. et scu-
to fidei ab inimico insidi-
ante protectus. regnum
sibi celeste conquirit. **S**ūt

ergo ornatu moribus: qui
eti. lenes. tranquilli. et ca-
ritatis uinculis uelut qua-
dam germanitate construc-
ti. Ad emulationem uero
uirtutum certamen ingēs
exercent et agones. **S**tud-
et enim unusquisq; cle-
mencior altero. humilior
benignior. ac paciencior.
inueniunt. **S**iquis autē sa-
piencior ceteris fuerit. hic
ita communis erga om-
nes et mediocris existit.
ut secundum mandatu
domini omnium minimus.
et omnium seruus esse uide-
atur. **Q**uia ergo dei mune-
re donatum est michi. et
uidere eos. et interesse cō-
uersationi eorum. De sin-
gulis iam nunc que ad me-
moriam dominus reducere
ut enarrare temptabo. et
ut hi qui non uiderūt eos
in corpore. Opera eorum dis-
centes. uitamq; perfectā
lectionis iudicio colligētes.
Ad emulationem sancti o-
peris inuidentur. et perfec-

te paciencie palmam re-
quirant. **Finis plog. Inq-**
pit de scō johāne heremi

Primū igitur ta-
tamquam funda-
mentū nostri ope-
ris ad exemplū bonorum
omnium sumamus iohā-
nem. qui uere etiam solus
satis superq; sufficiat re-
ligiosas et deo deuotas
mentes ad uirtutum cul-
men erigere. et ad perfec-
tionis fastigia concitare.
Hunc enim iohannem
uidimus in thebaidis p-
tibus in heremo que ad-
iacet ciuitati lyco. in rupe
quadam montis ardui
conuulentem. **A**scensus
ad eum difficilis. aditus
monasterij eius obstruc-
tus et clausus. ita ut aq̄
dragesimo etatis sue an-
no usq; ad nonagesimū
quem tunc gerebat cū
eum uidimus. monaste-
rium eius nullus intra-
uerat. **A**duentibus
uero p fenestram uidem

3
dum se prebebat. et inde
eis uel uerbum dei ad edi
ficacionem. uel si qua fuit
sent consolacionis respō
sa reddebat. **M**ulierum
tamen illuc nulla. nec ad
conspectum eius quidem
accesit. sed et uiri raro. et
certis quibus q̄ temporibus.
Cellam sane hospi
talem extrinsecus fieri p
misit. in qua aduentan
tes eloginquis regionib;
paululum requiescerent.
Ipsē intrinsecus solus soli
deo uacans. non diebus
non noctibus a colloqui
is dei et oracione cessabat.
diuinum illud et quod su
per omniem mentem est.
tota mentis puritate con
sectans. **Q**uanto enim se
magis ab humanis cu
tis et colloquijs sequest
bat. tanto illi uicinior et
p̄uicior deus erat. **I**n
tantum deniq; mentis sin
ceritate profecerat. ut nō
solum eorum que erant
saenciā consequeretur

a domino. uerū etiam et eo
rum que futura erant pre
saenciā mereretur. **E**uidē
tem namq; ei dominus pro
phete gratiam contulit.
ita ut non tantum ciuibus
et prouincialibus suis si for
te percunctarentur futura
prediceret. sed et imperato
ri theodosio uel quos belli
eritus habiturus esset. uel
quibus modis uictoriam
caperet de tyrannis. sed et
quod irupcionēs passurus
esset gentium barbararū
sepe ei predixit. **Q**uodam
uero tempore cum gens
ethiopum romanum mili
tem circa cyrenen que pri
ma est ex ethiopiē partib;
thebaidis ciuitas incurfa
ret. et strages plurimas
nostrorum dedisset predāq;
durisset. ueniens ad se ro
mano duce et metuenti cō
fligere cum eis eo quod ei
erat numerus militum en
guis et hostis contra se in
numera multitudo. statu
tam ei sanctus iohannes

designans. diem. perge in-
quit securus. Die enim q̄
dum et hostem prosternes.
et spolia capies. predamq̄
reuocabis. Quod cum fu-
isset impletū. etiam apud
augustum quia carus ei
acceptus q̄ futurus esset
predixit. Sed hec apud illū
prophete gracia ita habe-
bat. ut magis hoc illorū
qui percunctabantur quā
suis mentis ascriberet. di-
cebat enim non pro se hec
sed pro illis qui audiunt
a domino pronuncian. Al-
liud quoq̄ ualde mirū per
eum dominus ostendit.
Tribunus quidam ad agē-
dum militem pergens ue-
nit ad eum. et obsecrare
eum cepit ut permitteret
etiam coniugem suam ue-
nire ad se. Multa namq̄
dicebat eam pertulisse pe-
ricula. ob hoc tantum ut
faciem eius uideret. Tunc
ille negat sibi unquā mo-
tis fuisse uisendi mulieres.
et precipue ex quo in illius

rupis se monasterio conclu-
sisset. Cepit tribunus per-
sistere obsecrando. et con-
firmare quod nisi uideret
eum esset sine dubio ex mil-
ta tristitia peritura. Cūq̄
iterum ac sepius eandem
precaretur tribunus et
causam mortis eum sue
coniugis confirmaret fu-
turum atq̄ in intentum
unde salutem sperauerat
accepturam. tam fidem q̄
inopportunitatem eius as-
piciens senior. uade inq̄t
uidebit me coniunx tua
hac nocte. Non tamen huc
ueniet. sed in domo sua atq̄
in lecto suo manebit. Post
hec uerba abcessit uir. am-
biguitatem responsi in
pectore suo uersans. Cūq̄
hec etiam coniugi nun-
ciasset. simili nichilomi-
nus etiam mulier sermo-
nis incerto fatigabatur.
Sed ubi sompni tempus
aduenerit. adest homo dei
johannes per uisū. et as-
sistens mulieri dixit. fides

4
7
tua magna est o mulier:
et ideo ueni ut desiderio tu
o satifacere. Te tam mo
neo ut non faciem corpo
ralem seruatorum dei desice
res: sed ut gesta et actus
per spiritum contemple
ris. Spiritus est enim qui
uiuificat: nam caro non
prodest quicquam. Ego
autem non quasi iustus
aut propheta ut tu putas:
sed pro fide uestra interces
si pro uobis apud domi
num: et concessit tibi om
nium morborum quos
in corpore tuo pateris sa
nitatem. Eris ergo ex hoc
sana et tu et uir tuus: et
benedicetur omnis do
mus uestra. Sed et uos
memores estote benefici
uobis a deo collati: et ti
mete dominum semper:
nec amplius quam stipen
dis uestris debetur aliqd
requiratis. Sufficiat ergo
tibi quod me uices in sop
nis: et amplius non re
quiras. Euigilans autē

mulier. indicabat uiro suo
que uiderat queq; audie
rat: sed et habitum uiri et
uultum atq; omnia signa
eius exposuit. Super qd
miratus uir eius regressus
ad hominem dei gratias
refert: et accepta ab eo be
nedictione perrexit in pa
ce. Alio quodam tempore
prepositus quidam mili
tum uenit ad eum: cuius
uxor grauida ab eo relicta
est in domo sua: atq; illa
ipsa die qua ille ad iohāne
uenat primum edens perchi
tabatur. Tunc sanctus ho
mo dei dixit. Si scires domū
dei. et qua tibi hodie natus
est filius: ageres deo grati
as. Sed scito matrem pueri
perchitacam: ad erit tamen
dominus et inuenies eam
sanam. festina ergo et redi:
et inuenies puerum iam
septem dierum: et uocabis
nomen eius iohanne. hic
nutriatur in domo tua abs
q; ulla contaminacione ge
tilium: septem annis. Am

bus peractis: trade eum mo-
nachis erudiendum. sanc-
tis et celestibus disciplinis.
Vultis preterea uenienti-
bus ad se prouincialibus
sive peregrinis. cum res po-
poscisset et occulta cordis
eorum indicabat: et si quid
forte peccati ab eis in occul-
to fuisset admissum secre-
tius corripuens arguebat:
et ad emendacionem ac pe-
nitenciam prouocabat.
Fili quoque fluminis sive
habundanciam aquarum
sive penuriam esse futura
predicebat; Sed et si forte
ex offensa hominum pla-
ga aliqua et correpcio a do-
mino inueneret similiter
predicebat: et quid cause
esset pro qua induceretur
castigacio designabat. Sa-
nitates quoque et curas cor-
porum ita poscentibus co-
ferebat: ut omnem ex hoc
iactanciam fugeret; Non
enim permittebat ad se in-
commodantes deferri: sed be-
nedicens oleum dabat: ex

quo perunchi sani fiebat,
aqua cumque infirmitate
tenerentur; Sena

Senatoris cuiusdam ur-
or aliquando excecra-
ta est; hec deprecabatur
uirum suum: ut eam per-
duceret ad hominem dei;
Cui cum respondisset uir
suis non ei moris esse ui-
dendi mulieres: Rogabat
eum ut uel ipse pergens
diceret ei tantum modo
inbecillitatis sue causam:
et deprecaretur ut oratio-
nem faceret pro se. Cumque
legacionem pertulisset
ad eum uir eius: orans
et benedicens oleum mi-
sit ad illam. Ex quo post
triduum contingens ocu-
los suos uisum recepit:
et deo gratias egit; Sed
multa sunt eius gesta:
que enarrare satis lon-
gum est; Vnde omillis
hys interim que auditu
comperimus: ad ea que
oculis nostris insperum
ueniamus;

Septem fuimus simul
comitantes qui ad eum
uenimus; Cumque saluta-
semus eum: omni- que nos
cum leticia suscepisset: u-
numquemque nostrum gra-
tifice alloquitur; Roga-
tus a nobis ut orationem
simul ac benedictionem
daret: hic enim mos est
apud egyptios mona-
chos ut ubi aduenerint
fratres statim per oraci-
onem sibi inuicem con-
federentur: interroga-
bat si quis e nobis esset
clericus; Et ut omnes
negauimus: respiciens
in singulos intellerit esse
inter nos quemdam qui
huius erat ordinis: sed
latere cupiebat; Erat e-
nim diaconus: et hoc
preter unum solum qui
ei fidus erat etiam ipsi
itineris comites ignora-
bant; Visurus enim ta-
les ac tantos uiros hu-
militatis gracia celare
uoluit gradus sui hono-

rem: ut inferior haberetur
in ordine hys quibus se lo-
ge inferiorem esse meritis
iudicabat; Sanctus ergo
iohannes ut eum uidit:
et quidem cum esset adoles-
centior ceteris digito osten-
dens eum: hic inquit dia-
conus est; Et cum ad huc
negare temptaret: appre-
hendens eum manu sua
erosculatur et dicit: Non
fili negare gratiam dei: ne
in curas pro bono malum:
pro humilitate mendacium;
Cauendum namque est om-
nibus modis mendacium:
siue pro malo siue etiam
pro bono profertur uideat:
quia omne mendacium
non est ex deo: sed sicut sal-
uator ait a malo est; At ille
hys auditis quieuit: blan-
damque eius correptionem
equanimiter tulit; Et cum
orationem domino optu-
lisset: post finem unius
ex fratribus nostris tercia
no typo grauissime ueraba-
tur: et rogabat hominem

dei ut ab eo curaretur; Qui
ait ad eum; Bem tibi ne-
cessariam cupis abicere.
Ut enim vitio corpora uel
alijs huiusmodi lenimen-
tis abluuntur sordibus:
ita ^{ait} a languoribus alijsq;
huiusmodi castigacio-
nibus purificantur; Et
postea quam de hys nobis
multa per doctrinam mis-
ericordiam differuit: benedices
tamen oleum dedit; Quo
perunctus eger omnem
continuo habundantiam
fellis euomit: et sanissi-
mus redditus pedibus su-
is ad diuersorium rediit;
Post hec iubet officia erga
nos humanitatis atq; hos-
pitalitatis expleri: et cor-
poris curam gerere; Ipse ue-
ro sui negligens: noctu sol-
licitus erat; Jam enim con-
tinuo usu et iugi consuetu-
dine nec recipere cibum ni-
si ad uesperum poterat: et
hunc exiguum; Erat autem
attenuati et auri corporis
pre abstinentia: capilli ei

et barba quasi ex languo-
re nimio rara et tenuis:
ut pote quam nullus suf-
ficiens cibus nutiret:
nec leuior aliquis humor
infunderet; Obseruabat
enim etiam tunc cum iam
nonagenariam ut supra
diximus ageret etatem:
ut nullum per ignem pa-
ratum sumeret cibum;
Igitur post hospitalita-
tis officia regressos ad se
sedere nos iubet: et tunc
denuo uenire uel cur adue-
nerimus inquit: cum
iam nos letos et omni-
cum gaudio tamquam
natos propios suscepis-
set; Cumq; respondi-
mus quod de ierosolimis
ad eum utilitatis et pro-
fectus anime nostre cau-
sa ueniremus. ut ea que
olim ad auditum nostrum
fama pertulerat ipsis
nunc oculis cerneremus:
quam quidem tenacius
solent inherere memori-
e ea que oculus uident:

quam que animis audient;
Tunc beatus iohannes
uultu placidissimo et quasi
subidente et habundantia
leuatae hoc modo res-
pondit ad nos; Miror in-
quit ad modum dulcissi-
mi puen laborem uos ta-
ta ita uens suscepisse: cum
nichil ad hec dignum in
nobis uidere possitis; ho-
mines enim sumus hu-
miles et erigui: nichil ha-
bentes in nobis quod ul-
terpeti debeat uel mirari;
Et tamen etiam si esset a-
liquid in nobis secundum
opinionem uestram:
numquid tale quale le-
gitis in prophetis dei et
apostolis? Nam utique ob
hoc in omnibus dei eccle-
sijs recitantur: ut exem-
pla uite hominibus non
de longinquis et peregrin-
is locis querantur: sed
domi unusquisque et apud
se habeat quod debeat
mirari; Unde plurimum
miror intentione uestra

6
laboris et studij: quod pro-
fectus anime uestre causa
tantas superare regiones
tantosque labores adire uo-
luntis: cum nos eo usque pi-
gricia desidiosaque constringat:
ut nec cellulas nostras pro-
gredi audeamus; Verum
tamen quoniam putatis
in nobis esse aliquid ex
quo proficere debeatis: hoc
primum indicandum uo-
bis est ut hoc ipsum quod
uenistis ad nos et tantum
laborem uidendi nos sus-
cepistis ne iactantiae alicuius
habeat prouectum: ut
non tam proficere ad ani-
mi uirtutem quam profer-
re et iactare se unusquisque
uestrum uelit pro eo quod
uident eos qui apud alios
ex auditu solo cogniti uide-
tur; Graue est iactantiae ui-
cium et periculosum nimis:
et quod de ipso etiam pro-
fectionis fastigio deicit a-
nimas: et ideo hoc uos pri-
mo omnium cauere uo-
lo; Est autem species ma-

h huius duplex quidem;
Non nullis enim accidit
in ipsis statim incipit con
uersionis sue cum parū
aliquid uel abstinentie
impenderint: uel pecuni
e aliquid in pauperes pro
gauerint. et cum de eo ita
sentire debeant quasi qd
impenderint adiecerint:
ita agunt et ita sentiunt
quasi eminentiores sunt
illis quibus aliquid lar
gia sunt; Alia uero est iac
tancie species: cum quis
ad summam uirtutem
perueniens non totum
deo sed suis laboribus
ac studijs deputat; Et
dum ab hominibus glo
riam querit: perdit eam
que a deo est; propter qd
filioh omni genere fugi
amus iactancie uicium:
ne forte incurramus eum
lapsum quem dyabolus
incurrit; Tunc preterea cor
di nostro et cogitationib;
precipua adhibenda est
diligencia; Obseruandū

namq; est ne qua cupidi
tas: ne qua uoluntas
praua. ne quod deside
rium uanum et quod
non est secundum deū:
radices in corde nostro
defigat; Ex huiusmodi
enim radicibus conti
nuo pullulant cogita
ciones uane et inutiles:
et in tantum moleste ut
nec orantibus nobis ces
sent neq; in conspectu
dei consistentibus no
bis et preces pro salute
nostra offerentibus cru
bescant: sed rapiunt a
nobis captiuam men
tem; Et cum corpore sta
re uideamur in oratio
ne: sensu et cogitatio
ne uagamur et abduc
mur per diuersa; Si quis
ergo est qui se putat re
nūciare mūdo et operi
bus dyaboli: non suffi
cit in eo renūciasse ut
possessiones et predia.
cetera q; seculi negocia
tereque uent nisi etiam

7
ipius uicis renunciaue
rit: et in uales ac uanas
abiecerit uoluntates; hec
enim sunt de quibus a
postolus dicit; Desideria
uana et uocua: que de
mergunt homines in in
tentum; hoc est ergo ue
re renunciare dyabolo:
et operibus eius; Dyabo
lus enim per alicuius ui
ci occasionem et prauo
uoluptatis aditum ure
pit in cor nostrum. quia
uicia ex parte ipsius sunt:
sicut uirtutes ex deo sunt;
Si ergo sunt uicia in cor
de nostro: cum uenerit
princeps eorum dyabolus
quasi proprio auctori dat
locum: et introducunt e
um uelud ad possessione
suam; Et inde est quod
nunquam huiusmodi
corda pacem habere pos
sunt. nunquam quiete:
sed semper conturbantur.
semper terrentur. et nuc
uana leticia. nunc in
h tristitia deprimuntur;

habent enim intra se ha
bitatorem pessimum? cui
introcundi ad se locum per
passiones suas et uicia fe
cerunt; Et contra uero mens
que uere renunciauit mu
do hoc est que abscedit et
amputauit a se omne uici
um et nullum ad se intro
eundi dyabolo aditum de
relinquit: que uacundiam
cohibet. et furorem repri
mit: mendacum fugit:
erecratur inuidiam: et no
solum non detrahere. sed
ne male quidem sentire
aut suspicari se de proximo
suo patitur: que fratris gau
dia sua dicit. et tristitiam
eius suam tristitiam depu
tat: que ergo hec et horum
similia obseruat mens: spi
ritu sancto in se apertis lo
cum; Qui cum ingressus
fuerit et illuminauent ea:
semper ibi iam gaudia:
semper leticia semper ca
ritas. paciencia. longani
mitas bonitas. et omnes
qui sunt spiritus fructus

oriuntur; Et hoc est quod
dicebat dominus in euā-
gelio; Non potest arbor
bona malos fructus face-
re: neq; arbor mala fruc-
tus bonos facere; Ex fruc-
tibus enim arbor cognos-
citur; Sunt autem non
nulli qui uidentur seculo
renunciasse. et curam nō
adhibent ad mundiciam
cordis. neq; uicia et passi-
ones reserant ex anima
sua moresq; componunt:
sed hoc tantum student
ut uideant aliquos sanc-
torum patrum et audiāt
ab eis aliqua uerba: que
narrantes alijs gloriē-
se ab illo uel ab illo didi-
cisse; Et sicubi forte uel
audiendo uel legendo
aliquid sciencie acqui-
erunt continuo doctores
fieri uolunt. et docere
non ea que gesserunt sed
ea que audierunt et uide-
runt: et despicientes cete-
ros affectant ipsi sacerdo-
cum atq; immergere se

conantur ad clerum:
nescientes quia mino-
ris condempnationis
est si cum ipsi uirtutib;
polleant. alios tamen
docere non audeant:
quam quod ipsi uicijs
et passionibus preman-
tur. et alios de uirtuti-
bus doceant; Sic ergo
filioli neq; fugiendum
omnimodis clerum di-
cimus. neq; rursum om-
nimodis expetendum:
sed danda opera est ut
uicia quidem depellan-
tur: et uirtutes animi
conquirantur; Dei au-
tem iudicio relinquen-
dum est: quem uelit et
si uelit sibi assumere ad-
ministrum uel ad sa-
cerdotium; Non enim
qui se ipsum ingesserit:
sed quem dominus as-
sumpserit ille probatus
est; Monachi autem il-
lud opus est precipui
ut orationem puram
offerat deo: nichil ha-

bens in consciencia rep
 henabile sicut dominus
 dicit in euuangeho; Cū
 steteritis ad oracionem:
 remittite fratribus uest
 ris si quid habeatis con
 tra eos in cordibus uest
 ris; nisi enim remise
 ntis fratribus uestris:
 nec uobis remittet pa
 ter uester; Si autem re
 miseritis fratribus uest
 ris: et uobis remittet
 pater uester qui in celis
 est; Si ergo mundi ut
 supra diximus corde as
 titenimus ante deum.
 et liben ab omnibus in
 cīs et passionibus que
 supra memorauimus:
 poterimus in quantū
 possibile est etiam deū
 uidere: et orantes oculū
 cordis nostri in ipsum di
 rigere. et uidere inuisi
 bilem mente non corpo
 re et intellectu sciencie:
 non carnis aspectu; Ne
 mo enim putet posse se
 ipsam sicut est diuinam

substantiam contuen: ita ut
 speciem sibi aliquam aut
 ymaginem fingat in corde
 corporee alicuius imaginis
 similem; nulla forma in
 deum: nulla circumscrip
 cio: sed sensus et mens qui
 sentiu quidem possit et p
 stringere mentis affectū:
 non tamen comprehendi
 aut describi aut enarra;
 Et ideo oportet cum omni
 reuerencia et metu accede
 re ad deum: et ita in eū
 librare mentis intinuum.
 ut omne quicquid potest
 splendoris claritatis. ful
 goris. maiestatis. mens
 humana concipere super
 hec omnia esse eum sen
 ciat semper: et hoc sicut
 diximus si pura mens fu
 erit nec ullis prauis uo
 luptatibus sordibus q̄ oc
 cupata; Et ideo in hoc max
 ime oportet operam dare
 eos qui renunciare seculo
 et deum sequi iudentur:
 sicut scriptum^{est}; vacate et
 cognoscate quoniam ego

sum deus; Si ergo cognouerit deum in quantum homini cognoscere possibile est: tunc demum etiam reliquorum que sunt scientie capiet. et misteria dei agnoscat; Et quanto purior in eo fuerit mens: tanto plura ei reuelat deus. et ostendit ei secreta sua; Amicus enim iam efficitur dei: sicut illi de quibus dicebat saluator; Jam non dicam uos seruos sed amicos: et omne quicquid petierit ab eo tamquam amico caro prestat ei deus; Ipse quoque uirtutes angelice et cuncta ministeria diuina tamquam amici dei diligunt eum: et obsecuntur petitionibus eius; Et hic est quem a caritate dei que est in christo ihesu. neque mors separat. neque uita. neque angelus. neque principatus. neque potestates. neque alia aliqua creatura; Et ideo carissimi quando quidem hec legistis ut deo

placeatis et ad caritatem eius perueniantis: date operam alieni effici ab omni iactantia. ab omni uicio animi: ab omnibus deliciis corporalibus; Delicias autem corporales non solum illas putetis quibus homines seculi utuntur: sed abstinenti deliciae credende sunt omnine quicquid cum cupiditate sumpserit etiam siue illud uile sit et quod in usu esse abstinentibus soleat; Aqua demum ipsa uel panis si cum cupiditate sumatur idem ut non necessitati corporis sed ut animi desiderio satisfiat: hoc etiam abstinenti deliciarum uicio ducatur; Oportet ergo in omnibus consuescere animam uicio carere; Ideo demum dominus docere uolens animam desiderijs suis et uoluptatibus resistere; Dice

tere. dicebat; Intrate per
angustam portam: qui
a lata est et spaciola in
a que ducit ad mortem:

angusta autem et ar
ta uia est que ducit ad
uitam; lata ergo uia est
anime: cum qualicūq;
desiderio suo lassifere
rit; Angusta uero est:
cum uoluptatibus suis
repugnat; Multum ta
men prodest ad absti
nenda secretior habita
tio et conuersatio soli
tana: quia interdum
per occasionem aduen
tancium fratrum et eun
cium ac redeuncium fre
quentiam abstinentie
et parsimonie frena lax
antur: et per huiusmo
di occasionem uentur
paulatim in consuetu
dinem et usum delicia
rum: et sic interdum p
fecti etiam uini capiunt
tur; Ideo deniq; et da
uid dicebat; Ecce elon
gam fugiens et mansi

9
in solitudine: et respecta
bam eum qui saluum me
fecit a puillo animo et
tempestate; Postquam
multa autem nobis sanc
tus iohannes de iactan
cie uicio alijs q; quam
plurimis utiliter disseru
it: ad ultimum intulit di
cens; Referam autem uo
bis quid etiam nuper cui
dam ex fratribus nostris
accident: ut cauciores
uos precedencia exem
pla constituant;

Erat quidam apud nos
monachus in hac ui
cina heremo conmanens
cui habitaculum spelun
ca fuit uir summe absti
nencie: cotidianum uictu
labore manuum querens:
in orationibus die noctu
q; persistens: cunctis ani
mi uirtutibus florens;
Sed hic letis successibus
elatus confidere quasi in
profectibus suis cepit: et
non deo totum sed sibi
met ipsi quod profecerat

deputare; hanc autem
intuens eius animi pre
sumptionem continuo
temptator accedit: et
laqueos parat; Quada
namq; die ad uesperam
fugit speciem pulcher
rime mulieris oberran
tis per heremum: que
uelut fessa post nimium
laborem accedens ad of
tium spelunce monachi
lassabundam se simu
lans ac fatigatam: in
trifsecus semet ipsam
proiecit: atq; aduolu
ta gemitibus uiri ut sui
miseretur exorat dices;
Hoc me infelicem in he
remo latitantem comp
hendit: iube ergo me re
quiescere in angulo cel
lule tue: ne forte efficiar
nocturnis bestiis preda;
At ille primo misera
tio nis obtentu recepit eam
intra speluncam: requi
rens que ei causa erran
di per heremum fuerit;
Illa causam fugit satis

accurate et interim ue
nena blandimentorum
atq; illecebre uirus p
onime certum narra
onis interserit: et nunc
se miserandam. nunc
etiam defensione dig
nam ostendens: ele
gancia et suauitate
sermonis inclinat a
nimium hominis: et
in affectum sui illece
broso amore deflectit;
hinc iam blandiora
eloquia iocus ususq;
commiscetur: manus
etiam procax ad men
tum barbamq; quasi
uenerandi specie pre
tendit; Tunc uero pal
pate ceruicem mollius:
collumq; leuigare; Ad
multa. Ad ultimum
captiuum ducit mili
tem xpisti; Continuo
enim perturbari incia
semet ipsum: et libidi
num fluctibus estua
re cepit; Nequaquam
laborum preteritorum ne

quaquam professionis
 ac propositi sui memor;
 pascitur cum cordis sui
 concupiscencia: et intra
 archana cogitationum
 suarum fedus cum fal
 sa uoluptate componit;
 Inclinat stultus latera
 sua: et efficitur sicut eq^{us}
 et mulus. quibus non
 est intellectus. Atq^{ue} ubi
 obscenos iam conabat^{ur}
 inire compleris: illa u
 lulatum terribilium dire
 uocis emittens umbra
 ut erat tenuis per ma
 nus amplectentis ela
 bitur: ipsumq^{ue} de deco
 rosis motibus inanes
 auras sectantem cum fe
 dissima irrisione deseru
 it; Tunc preterea mul
 titude demonum in aere
 ad hoc ipsum spectacu
 lum congregata: cum
 clamore ingenti cum ca
 thinno exprobracionis
 elato dicebant; O mona
 che qui te usq^{ue} ad celum
 extollebas: quomodo

dimeris es usq^{ue} ad in
 fernum; Disce ergo. qui
 a qui se exaltat humilia
 bitur; Tunc ille uelut
 amens effectus et decep
 cionis sue pudorem non
 ferens: grauius a semet
 ipso decipitur: quam fu
 erat a demonibus ante
 deceptus; Cum enim de
 buent reparare semet ip
 sum et renouare certa
 men ac satisfactionis su
 e lacrimis et humilitatis
 fructibus prioris elatio
 nis culpam deflere: hoc
 miser non fecit: sed despe
 rans semetipsum sicut
 apostolus dixit tradidit
 se omni impudicie et in
 iquitati. Regressus est
 enim ad uitam secularē;
 preda demonum factus;
 Refugit namq^{ue} a consp
 tu omnium sanctorum:
 ne quis posset eum salu
 taribus monitis de pre
 cipio reuocare; Si enim
 reddere semetipsum pri
 oris uite abstinentie uo

luisset: recuperasset sine
dubio et locum et grati-
am suam; Denique audite
quid etiam de alio gestu-
sit similiter quidem temp-
tato: sed non simili ex-
itu temptationis effuso;

Fuit quidam uir in
hac proxima ciuita-
te uitam turpissimam
per omne facinus duces:
ita ut opinatissimus in
flagitijs haberetur; hic
aliquando miseratione
dei compunctus ad peni-
tenciam uertitur: et intra
sepulchrum quoddam
se concludens proorum
scelerum pollutiones:
lacrimarum fontibus
diluebat: diebus ac noc-
tibus in faciem prostra-
tus: et nec leuare quidem
ausus oculos ad celum
neque uocem emittere et
nomen dei nominare:
sed in solis gemitibus
ac fletibus perdurabat:
et tamquam uiuens se-
pultus, de inferno iam

quodammodo mugitum
cordis gemitumque red-
debat; Cumque in hijs
ei posito septimana u-
na transisset: noctu ue-
niunt ad eum demo-
nes in sepulchro clama-
tes et dicentes; Quid
est quod agis o impurif-
sime et flagitiosissime?
Postea quam omni spur-
cicia omnique impunita-
te saturatus es nunc
nobis castus et religio-
sus procedis: et postea
quam conseruisti in sce-
lenibus nec iam suffici-
unt uires ad facinora-
nunc christianus uiden-
tis et pudicus et peni-
tens, quasi alius tibi
iam ullus possit dari
locus sauciato in malis:
nisi qui tibi nobiscum
debetur. Vnus ex no-
bis es, iam aliud esse
non potes; Redi ad
nos magis redi: et quod
superest tibi tempus
inperfruenta uolupta

te ne perdas: Prepara-
mus tibi affluentes de-
licias: preparamus sor-
tum nobilissimum: et
cuncta alia que florem
tibi possunt reparare
gracissime iuuentutis:
Quid temetipsum ua-
mis et in anibus affli-
gis cruciatibus: Quid
temetipsum ante tem-
pus supplicis tradis:
Quid enim aliud es
passurus in inferno:
nisi hoc quod nunc ti-
bi confiscas: Si te pe-
na delectat: respecta
paululum et inuenies
paratam: Nunc frueri
intem munere: nos-
tris: que dulcia semp
et grata dixisti: hec et
hys similia plura ex-
probrantibus eis ille
iacebat immobilis:
nec auditum suum q-
quidem conuertens
ad eos: nec ullum pen-
tus sermonem respon-
dens: Cumq; illi sepius

11
eadem repeterent et alia
dunora: nec ille omnino
moueretur: In furorem
prolapsi demones ubi ui-
derunt uerba sua contem-
ni uerbenbus eum affice-
re aggressi sunt: et multas
eum supplicis excruciatu.
seminuum reliquerunt:
Nec tamen in tot tantis
q; cruciatibus moueri sal-
tem potuit loco: in quo
orationis causa iacuerat:
Postera die quidam suor
requerentes eum huma-
nitatis dum taxat graci-
a inueniunt penus in cre-
dibilib; affectum: et cau-
sam percunctantes cum
didicissent: rogabant eu-
ut cure gracia reportan-
se ad domum propriam
pateretur: Abnegat: et
in eodem permanet loco:
Tunc uero et sequenti
nocte repentes demo-
nes gramoribus eum
uerbenbus cruciant: sed
nec sic quidem moueri
uoluit loco: melius esse

dicens se mortem subire,
quam ultra demonibus
obedire; Tertia nichilo
minus nocte multitudo
conuenit demonum et
absq; ulla miseratione
irruentes in eum: om-
nibus penis cruciatib;
q; conficiunt; Cumq; iā
corpus defecisset in sup-
plicijs: extremus tamē
spiritus obfistebat in
peno demonum, Quod
ubi impij . peruiderūt:
exclamantes uoce mag-
na. uicisti inquit. ui-
cisti; Et mox uelut qua-
dam uirtute celitus ef-
fugati. precipites abscē-
dunt: nec ultra ei quicq;
sue artis aut sceleris in-
tendunt; Ipse uero uitā-
tum uirtutibus animi
profecit. et ita ornatus
moribus effectus est ac-
tocius diuine gracie re-
pletus: ut omnis hec re-
gio quasi e celo eum lap-
sum uiderit et unū esse
crederet ex numero au-

gelorum: omnes pene
simul atq; uno ore dicen-
tes; hec est mutacio der-
tere excelsi; Quanti exē-
plo eius qui iam semet
iplos desperauerant rur-
sus ad spem salutis regē-
si sunt. et emendacionē
sui quam prius despe-
rauerant presumpserūt;
quanti admiratione ef-
de ipso iam inferno pec-
catorum retracti sunt et
ad uirtutum indolem
reparati; Illo namq;
tanta in mutacione cō-
uerso: omnibus omni-
a uisa sunt possibilis;
Non solum enim emen-
dacio morum florebat
in eo et assumptio uir-
tutum: uerum et gracia
dei plurima ei collata
est; Signa enim et pro-
digia que ab eo facta
sunt: quantum apud
deum haberet menti
testabantur; Sic humi-
litas et conuersacio bo-
norum omnium ma-

tenam prebet: elatio ue-
ro et desperatio interit
et mortis est causa; Ad
effugienda uero pericu-
la lapsuum et conquie-
dam dei gratiam atq; ip-
sius diuinitatis euiden-
torem noticiam capien-
dam plurimum prodest
secretior conuersatio et
heremi interioris habi-
tatio. quod uos non
tam uerbis quam reb;
ipsis et exemplis doceri
melius puto;

Huit quidam mona-
chus qui in heremo
hac que pre ceteris in-
terior est habitabat;
hic cum plures annos
in abstinentia pdurass;
et profectus tempore
prope iam ad senilem
uenisset etatem: omni
uirtutis flore adornat;
ac totius continencie
magnitudine sublima-
tus. cum in oracionib;
& ymnis sedule deo de-
seruiret. et tamquam

12
emerito militi suo dñs
remuneracionem parat:
ut pote qui in corpore ad-
huc positus ad instar
angelorum in corpore
uite officijs fungeretur.
dignum iudicans anno-
tiam celestem prebere
in deserto ei qui celestem
regem iugibus prestola-
batur excubijs; Volens
ergo deus etiam in hoc
seculo remunerare eius
fidele propositum: ad p-
uidencie sue sollicitudi-
nem cotidiani uictus ei
reuoCAT curam; ut enim
cibi usum poposcisset na-
ture necessitas: ingredi-
ens speluncam suam in-
ueniebat mensule sue pa-
nem super positum mire
sua uicatis minq; cando-
ris; Ex quo reffectus et
gracias diuine prestancie
referens. rursus ad ymnos
et oraciones conuerteba-
tur. Ad quem multe etiã
reuelaciones. multe q; ei
de futuris rebus a deo p-

monitiones fiebant. In
hīs ergo talibus ac tan-
tis profectibus positus
quia quasi gloriari de
meritis suis cepit: celestis
beneficij munus uite
sue meritum duxit. con-
tinuo subintrat eum pra-
ua quedam desidia ani-
mi tam parua quam nec
posset aduertere. Post
hec creuit maior negligē-
cia ita ut tardior iam fi-
eret ad ymnos. sed et ad
orationem pigrius sur-
geret. psalmi quoque ipsi
non ea qua prius uigi-
lantia canerentur: sed
ubi parum quid exhibi-
tum fuisset soliti minis-
teri anima eius quasi
nimio labore fatigata
quiescere festinabat.
quia eius sensus repro-
bus effectus de supeno-
ribus ad inferiora corru-
erat: et cogitationes su-
e per diuersa eum preci-
piā rapiiebant. Erat enī
iam in corde eius clandes-

tina quedam turpis ac
nefanda cogitatio: con-
suetudo tamen prior
uelut si decursus aque
etiam cessante remigio
ad huc ex priore impetu
nauigium ferat ita ue-
tus institutio ad consue-
ta hominem officia tra-
hebat: ob quam cau-
sam et stare ad huc in
suo statu uidebatur.
hic ergo cum post ora-
ciones cibum solito re-
quisisset ad uesperam:
ingressum locum eum
in quo refici consueue-
rat inuenit solito panē
mense super impositū.
Ex quo reffectus: nichil
de eorum que in corde
suo uersabantur emen-
datione curauit. neque
immutationis sue dāp-
na persensit: et spernē-
tem se minima paula-
tim casurum non intel-
lexit. Interea cū graui-
iam libidinis incendio
stimularetur et inflam-

13
matus turpi concupis-
cencia raperetur rursus
ad seculum: illa interim
die cohibuit se et solita
ymnorum et orationū
ministra persoluit:
atq; ingressus ut cibū
sumeret. panem quidē
inuenit mense superpo-
sitam. sed aliquantulū
sordidiorē; Ammira-
tus est et tristis effectus:
intelligit enim quod ad
ipsū respiceret hoc ge-
nus monstri: tamen ci-
bo sumpto reffectus est:
Die tertio triplicatis ur-
gen stimulis cepit: oc-
cupauerant enim cogi-
tationes eum quasi iā
presentis et secum po-
sita secumq; accumben-
tis imago mulieris: q̄
et complecti sibi uideba-
tur et ad turpes usus
habere prostratam; P-
cessit tamen et sequen-
ti die ad solita psallen-
di et orandi officia: sed
stabat uagus oculis

et mente captiuus; Cūq;
solito ingressus ad uespe-
ram requireret cibū. pa-
nem quidem inuenit
super mensam: sed sor-
didissimū atq; aridissi-
mum. et quasi amuribi-
uel a canibus undiq; cor-
rosum; Tunc ille ut uidē
ingemuit. et lacrimas
fudit. sed non ita ex cor-
de nec ita uberes. que
possent flammam tanti
ignis extinguere; Verūp-
tamen sumit cibum. sed
neq; quantum uolebat.
neq; quantum solebat.
cum interim cogitatio-
nes eum tamquā cohortes
barbarica undiq; curū
uallabant et ex omni
parte in eum tela iacu-
lant. ac uinctum capti-
uumq; eum ad seculum
retraherant; Erurgens
ergo cepit iter agere noc-
te per heremum. et cen-
dere ad ciuitatem; Sed
ubi dies factus est. cui-
tas quidem longe ad

huc aberat: ipse uero cum
rapidissimo estu coquere-
tur et fatigaretur per he-
remum: undiq; uersus
considerare oculis cepit
et requirere sicubi esset
in uicino monasterium:
Et cum conspexisset fra-
trum quorundam cel-
lulam: tendebat illuc. ut
apud eos requiesceret;
Quem ubi ad esse sense-
runt serui dei. continuo
procurunt in obuiam
uelut angelum dei eri-
pientes adorant: pedes
lauant. ad orationem in-
uitant. mensam ponunt.
atq; omnia secundum di-
uinum mandatum con-
plent caritatis officia;
Verumptamen ubi refectus est &
paululum requieuit: ex mo-
re quasi ab eruditissimo
et opinatissimo patre ce-
perunt uerba edificatio-
nis expectere. ac monita
salutis inquirere: inter-
rogare quoq; eum quo-
modo quis dyaboli la-

queos possit effugere:
aut si quando turpes
iniecerit animo cogita-
tiones. quomodo de-
pelli possint et abici;
Tum ille ut compulsus
est monita fratribus
dare. et salutis eos ma-
docere: ac de insidijs de-
monum quas seruis
dei intendunt facere.
sermonem. illos quidem
plene et sufficienter
edocuit. sibi uero ipsi
stimulos conpunctio-
nis incendit: et in se-
metipsum regressus
ait; Quomodo ego a-
lios moneo? et ipse de-
cipior? Aut quomodo
alios corripo? qui me
ipsum non emendo?
Age ergo o miser. fac-
to prior que facere ali-
os doces; Cumq; hi inipa-
cibus; uteretur aduer-
sus semetipsum. et in-
tellerisset se miserabili-
ter supplantatum: uale
dicens fratribus. conti-

nuo se cursu rapidissimo
 in heremum dedit. et ad
 speluncam de qua egres-
 sus est rediit. prosternens
 se in orationem domino
 et dicens; nisi dominus
 adiuuisset me: paulomi-
 nus habitasset in infer-
 no anima mea; Et iterum;
 Paulominus fui in om-
 ni malo; Et paulominus
 consummauerunt me
 in terra; In hoc uero co-
 pletum est; quod ait
 scriptura; frater fratre
 adiuuans. exaltabitur
 sicut ciuitas munita.
 et fortis; Post hec ergo
 permansit omni uita
 sua in luctu et lacrimis.
 uidens se diuinitus sibi
 concessum celestis men-
 se beneficium perdidis-
 se; cepit enim in labo-
 re et sudore uultus sui
 manducare pane sili;
 Concluserunt enim se intra
 speluncam; atque in cine-
 re et alio iacens tam-
 diu lugens fleusque per

mansit in orationibus.
 donec assistens ei ange-
 lus domini diceret ad eum;
 Suscepit dominus peni-
 tenciam tuam. et repro-
 piatus est tibi. sed caue
 ne ultra elatus decipia-
 ris; Venient autem fra-
 tres ad te quos tu ipse
 docuisti. deferentes tibi
 benedictiones quas sus-
 cipere non recuses. et su-
 mens cum eis abun-
 gratias age deo tuo; hec
 autem loquutus sum uo-
 bis filioh; ut sciretis et
 in humilitate quanta
 sit firmitas et in elacio-
 ne ruina quam proxi-
 ma; Ideo denique saluator
 noster primam beaticu-
 dinem de humilitate
 nos docuit. dicens; Be-
 ata pauperes spiritu.
 quoniam ipsorum est
 regnum celorum; simul
 et huiusmodi exempla
 discentes cautiore sias.
 ne a demonibus in co-
 gitationum subtilitate

seducamini; Propterea e-
nim et forma huiusmodi
inter monachos obseruat:
ut si quis ad eos ueniat
si uir ille seu mulier sit
siue senex siue iuuenis et-
iam si notus etiam si igno-
tus ante omnia ut oratio
fiat et nomen domini in-
uocetur quia si fuerit aliq-
transformatio demonis
continuo facta oratione
defugit; Si uero in cogita-
tione uestra suggerunt
ipsi demones aliquid in-
de laudari debeatis et ex-
tolli. non acquiescatis eis.
sed tunc magis humili-
tate in conspectu domini:
uos met ipsos et pro nic-
hilo ducite cum uobis illi
aliquid delectanda lau-
de suggererint; Deniq;
etiam me frequenter demo-
nes noctibus seduxerunt
ut neq; me orare neq; re-
quiescere permitterent.
phantasias quasdam per
totam noctem sensibus
meis et cogitationibus

meis suggerentes: ma-
ne uero uelut cum qua-
dam illusionem proster-
nebant se ante me dice-
tes; Indulge nobis ab-
ba: quia laborem tibi
incussimus tota nocte;
Ego autem respondi eis;
Discedite a me omnes
qui operamini iniqui-
tatem. et non temptetis
seruum domini; Et uos
ergo o filii quietem si-
lentiumq; diligite et sa-
entiae operam date: atq;
exercete uos met ipsos
ut frequenti collatione
mentem uestram pura
exhibeatis deo: nec ora-
tiones uestre impedian-
tur apud deum; Quam-
uis enim et illi bonum
opus agant et sic i illis
probabilis consciencia.
qui inter seculares posi-
ti exercentur in operibus
bonis. et occupant se
met ipsos actibus reli-
giosis et sanctis. uel hos-
pitalitatem sectando ul'

caritatis ministerijs obse-
 quendo . uel misericordi-
 as . et uisitaciones aliagq;
 huiusmodi opera imple-
 do . in quibus alijs quide-
 bom semper aliquid co-
 ferant . et semet ipsos cas-
 tas seruent : sunt ergo &
 isti probabiles et ualde
 probabiles qui in bonis
 actibus placent deo : et
 sunt operari in confusi-
 biles mandatorum dei .
 sed tamen hec omnia t-
 renos habent actus . et
 erga materias corrupti-
 biles geruntur ; Qui ue-
 ro in exercitacione mentis
 desudat et spirituales
 intra semet ipsum exco-
 lit sensus : longe illis su-
 penor iudicandus est ;
 Locum namq; intra se-
 met ipsum preparat ubi
 spiritus sanctus habi-
 tet ; et obliuionē quodā-
 modo faciens terrenor
 sollicitudinem gerit de
 celestibus et eternis . Cō-
 stituit enim semper se

ipsum ante conspectū dei ;
 et exemplo sancti hehe di-
 cit ; Viuit dominus cui
 asto ; Et omnes presen-
 cum rerum sollicitudi-
 nes post se relinquens
 solo diuini desiderij calo-
 re constringitur ; et ideo
 in laudibus dei positus
 et ymnis et psalmis die
 ac nocte non potest sa-
 au ; hec et multa alia hys
 similia beatus iohannes
 per triduum loquēs ad
 ad nos : animas nostras
 refecit et in nouauit ; ut
 autem cepimus ab illo
 uelle proficisci datis no-
 bis benedictionibus : p-
 gite inquit o filij in pa-
 ce ; hoc tamen uos scire
 uolo : quod hodierna
 die uictorie religioso pū-
 cipi theodosio alexandē
 nunciate sunt de euge-
 nio tyranno ; Necesse est
 autem : et ipsum theodo-
 sium non multo post p-
 pna morte uitam finire ;
 Cumq; profecti ab eo fu-

issemus. hec ita gesta esse
ad fidem comperimus ut
ipse predixerat; Post dies
autem paucos insecuti
sunt nos quidam fratres
annunciantes nobis quod
ipse sanctus iohannes
iam in pace quiescisset.
obitus autem ipsius ta-
lis quidem fuerit; Per-
triduum inquirunt nul-
lum ad se introire pmi-
sit. et positus genibus in
oratione reddidit spiri-
tum: atque ita perierit ad
dominum cui est honor
et gloria in secula seculo-
rum amen;

Uidimus et alium p̄f-
biterum in uicinia
regione nomine apellen;
virum iustum; hic faler
erat ferri: et que necessa-
ria erant fratribus ope-
rabatur; Quodam autē
tempore cum ad fabrilis
opera uigilaret in silen-
cio noctis. conuersus di-
abolus in formam spec-
tose mulieris uenit ad eū:

tamquam aliquid ope-
ris ei deferens; Tum ille
arreptum manu nuda
ferrum candens in faci-
em eius iecit; At ille cla-
mans et ululans aflu-
git: ita ut omnes fratres
qui in circuitu comma-
nebant ululatum eius
fugientis audirent; Et
ex eo iam uir ille in usu
habuit ferrum candens
manu nuda tenere. nec
ledi; Ad hunc ergo cum
uenissemus et huma-
nissime nos suscepisset:
poscebamus ab eo ut
nobis uel de gestis suis
uel de aliorum quos p̄-
cipuos in conuersatio-
ne sancta sciret. uirtua-
bus loqueretur; Tunc
ille dixit. Est in hac he-
remo uicinia frater qui-
dam nomine iohannes
etate prouectus: uita et
moribus atque abstinē-
tia cunctos precellens;
hic primum cum seces-
sisset ad heremum: trib;

conuincis annis sub cuiusdam saxi rupe stans semper orauit ita ut nunquam reledere neque iacuerit. somni autem tantum ceperit quantum stans capere potuit; cibum uero nunquam sumpserit. nisi die dominica; Presbiter uero tunc ueniebat ad eum et offerrebat pro eo sacrificium; idque ei solum et sacramentum erat et uictus; hinc quadam die satanas subripere uolens transfigurauit se in presbiterum qui uenire ad eum solebat; et preueniens horam solitam simulabat se sacramentorum gratia uenisse; At ille uigilanter intelligens fraude: cum indignatione quadam ita ait ad eum; O omni doli omnisque fraudis pater inimice omnis iusticie non desinis seducendo animas christi

16
anas. sed ausus es etiam ad ipsa te in mergere terrificam et sacrosanctam misteria. At ille respondit ei; Putaui inquit quod te possem lucificare; Sic enim alium quemdam ex uestris decepi. ita ut mente excederet et perderet sensum; Quem cum credentem michi in sanum reddidissem; tot iusti orantes pro eo. uir eum et loco et sanitate restituere potuerunt. hec cum dixisset demon; aufugit ab eo; Erat autem supradictus uir persistens in opere cepto. atque in oratione perdurans; Pedes uero eius ex eo quod multo tempore immobiles fuerant disrumpebantur. ita ut sanies ex eis proflueret; Tres autem cum complerentur anni; affuit angelus domini et ait ad eum; Dominus ihesus christus et spiritus sanctus susceptis orationibus tuis et cor

poris cicatrices sanat. et
celestis tibi id est uerbi et
scientie sue tibi habun-
dantiam donat; Et con-
tingens os eius ad pedes:
et abulceribus eum sa-
num reddidit. et repletū
scientie et doctrine gra-
tia famem tibi sentire nō
fecit; Jubet autem tran-
sire eum ad alia loca et
heremum circuire: iusita-
re etiam alios fratres et
edificare eos in uerbo et
doctrina domini; Domi-
nico tamen die ad eundē
semper reuertebat locū
simili modo sacramento-
rum gratia. reliquis ue-
ro diebus etiam opus ma-
nuum faciebat et opera-
batur iumentorum cin-
gula palmarum folijs
terens ut in illis locis ha-
beri mos est; Quodam
uero tempore claudus
aliquis ire ad ipsum uo-
luit ut ab eo curaretur;
Contigit autem ut ani-
mal quo usus erat cin-

gulum manibus homi-
nis dei factum haberet;
Cum ergo imponeretur
supra iumentum. statim
ut contigerunt pedes
eius illud cingulum
sanus effectus est; Sed
et quibuscumque egris
benedictum panem mi-
sit: statim ut ex eo per-
ceperunt sanati sunt;
Et alias multas uirtu-
tes et sanitates per eū
dominus impleuit; ha-
buit autem et hanc gra-
tiam super omnes pa-
tres et ceteros homines
ut uniuscuiusque fratris
de uicinis monasterijs
conuersatio ei reuela-
retur: ita ut scriberet
ad patres ipsorum et
commoueret quod ille
et ille sequitur agunt
nec rectum in timore do-
mini propositum ge-
runt: ille uero et ille in
fide et in uirtute animi
proficiunt; Sed et ad ip-
sos patres scribebat a

hys quidem quod ualde rediosi essent erga fratres et pusillo animo erga pacenciam: alyis uero quod bene constant et solhcite agerent et sufficienter consolarentur fratres: et quid huic meriti pro uirtutibus. quid uero illi correptionis immineret a domino per ignauia predicabat. et ita eorum qui absentes erant actus et causas et merita et negligencias describebat. ut audientes hy de quibus dicebatur consciencia conuicti negare non possent: Docebat autem omnes: ut a uisibilibus et corporeis animos ad inuisibilia et incorporea transferent: Tempus est enim inquit: ut ad huiusmodi studia transeamus: neque enim semper pueri et semper infantes esse debemus: sed aliquando iam ad spiritualia

et altiora conscendere et uiuorum sensus capere atque perfectiorem subire intelligenciam: ut possimus uirtutibus animi enitescere: Sed et alia multa de hoc uiro sanctus homo dei appelles narratione nobis fidelissima commendauit: que cuncta conscribere et longum uideatur et pro magnitudine sui non nullis fortasse audiencium uix credibile;

Uidimus **De sancto paf**
et monasterium uicio;

sancti pafnucci hominis dei qui nominatissimus in illis locis anachontes et ulani habitator fuerat deserti in regione eracleos splendide apud thebaidis urbes; De hoc ergo fidelissima patrum relatione conpimus: quod cum fuisset uite angelice. quodam tempore orauerit deum ut sibi ostenderet cui sanctorum similis haberetur: Assistens uer

ro angelus: respondit ei
quod similis esset sympho-
niaco cuidam qui in uico
illo cantandi arte uicti-
quereret; Tum ille obstu-
pefactus nouitate respō-
si: cum omni properaci-
one pergens ad uicum
perquirat hominem; Et
cum inuenisset studiosis-
sime perquirat ab eo quod
nam sancti et religiosi o-
peris gestum sit ei: om-
nesque actus eius curiosi-
us discutit; At ille respō-
dit quod res erat se esse
indignissime uite homi-
nem peccatorem; atque an-
te non multum temporis
ex latrone ad istud quod
nunc exercere uideretur
fedum artificium deuo-
lutum; Pasnucius eo
magis instabat: requi-
rens si quid ei forte uel
inter latrocinia per ope-
ris fuisset admissum;
Nihil inquit michi con-
scius sum boni: hoc tan-
tum scio quod cum inter

latrones essem: capta ē
aliquando a nobis uir-
go deo sacra; huius
cum ceteri college mei
latrones cuperent eripe-
re pudorem: obieci me
in medium et eripui de
contaminacione latro-
num: et nocte deducēs
eam usque ad uicum do-
mii sue proximum re-
stitui intactam; Alio quoque
tempore inueni mulie-
rem honeste forme in
heremo oberrantem;
hec cum interrogaret
ame unde uel cur aut
quomodo in hoc loco
aduenisset; Respondit:
nihil me interrogas in
felicitissimam mulierem
nec causas requiras:
sed si ancillam placet
habere adducto quo-
uis; Michi enim infeli-
ci est maritus. qui debi-
ti fiscalis gratia sepe sus-
pensus et flagellatus
ac penis omnibus qua-
tus seruatur in carce

re: nec aliam ob causam
 producitur: nisi ut tor
 menta pascatur; Tres
 autem nobis filij fuerat:
 qui iam pro eiusdem ce
 liti necessitate distracti
 sunt; Ego quoque miser
 rima que ad similes pe
 nas inquiror de loco ad
 locum fugitans media
 miseraque confecta per
 hec nunc lactans ober
 ro loca: triduum hoc sa
 sine cibo ducens; Ego
 ubi hec audiui: misera
 tus adduxi eam ad spe
 luncam: et reficiens a
 nimam eius fame col
 lapsam: dedi etiam tre
 centos ei solidos: pro
 quibus se ac maritum
 ac filios non solum ser
 uitati sed et supplicij
 asserbat obnoxios. et
 reuocata ad ciuitatem
 omnes eos data pecu
 nia liberavit; Lunc pa
 ter pascuicus ego iqt
 nichil tale feci. tamen
 credo etiam ad te perue

nisse quod celebre nome
 pascuici inter monachos
 habeatur; fuit enim mic
 hi non mediocri studio
 ut uitam meam in hui
 modi excolerem discipli
 nis; Deus igitur michi de
 te reuelauit: quia nichil
 minus apud eum meriti
 habeas quam ego; Quia
 ergo frater iudes te non
 minimo loco haberi apud
 deum: non negligas a
 nimam tuam; Ac ille sta
 tim fistulas quas manu
 gerebat abiciens secutus
 est eum ad heremum: et
 artem musicam in spiritu
 alem conmutans uite
 mentisque armoniam p
 integrum triennium ar
 tissime se tradidit absta
 nencie in psalmis et ora
 tionibus semet ipsum
 die noctuque exercens: atque
 iter celeste animi uirtu
 bus agens: inter sanctor
 angelorum choros reddi
 dit spiritum; Postea igitur
 quam hunc pascuici

tertia.

us omni exercitio uirtu-
tum consummatum p-
misit ad dominum. ip-
se autem prioribus semetipsum
quam prius exercuerat
studijs agens: iterum
domino supplicabat. ut
sibi ostenderet quis ei si-
milis esset super: fit ergo
iterum ad eum domini-
uor dicens: Similem te
esse nosce primario uici-
illius: qui est in proximo;
Quibus auditis pafnu-
cius sine mora ad eum
properans: pulsat ad
ostium domus eius. Ille
uero cui moris erat susci-
pere hospites occurrit ei.
atque introducit domum:
lauans quoque pedes eius.
apposuit mensam: agit
que conuiuium; Inter e-
pulas uero pafnucius
peritunciam cepit ab hos-
pice qui actus ei quod
studium: cuiusque operis
haberet exercitia; Ille ue-
ro cum de se humilia res-
ponderet et latere in bo-

nis quam publicam mal-
let. perurgebat pafnu-
cius dicens reuelatum
sibi esse a domino quod
dignus esset consortijs
monachorum; At ille eo
magis humiliora dese-
met ipso sentiens. aie-
bat; Ego quidem in nul-
lo michi sum boni alicui-
us conscius; Verum
quia uerbum dei factum
est ad te: eum quem
nichil latere celare non
possum; hec ergo que
michi in medio multo-
rum posito in usu sunt
loquor; Tringenta iam
completi sunt anni quod
continentiae consensum
habere me cum coniu-
ge mea nullus agno-
uit; Suscepi autem ex
ea tres filios: horum enim
causa solummodo cog-
nita michi est uxor. nec
preter eam alia nec ipa
ultra iam cognita; Sus-
cipere hospites nunquam
cessaui: ita ut neminem

19
12
patrer ante me adueni
enti occurrere peregrino;
Non dimisi unquam
peregrinum de domo
mea sine iatico: paupe
rem nullum desperi. si
que necessaria fuerunt
prebui; Si in iudicio sedi:
nec filij mei personam
contra iusticiam accepi;
Alieni laboris fructus
numquam introierunt
in domum meam; Lite
si iudi: numquam pre
terui donec reconcilia
rem dissidentes ad pa
cem; Nemo unquam
deprehendit in culpa fa
mulos meos: numquam
greges mei leserunt fru
ges alienas; Volentem
seminare in rure meo
numquam prohibui:
nec uberora michi no
ualia elegi. et illi sterili
ora dereliqui; Quanti
um in me fuit: numquam
permisi ut potentior i
firmum premeret; Sem
per studui in uita mea:

ut neminem contusta
rem; Iudicium si fuit apud
me neminem condemp
nam. sed dissidentes re
uocare in concordiam stu
dui; hec michi uite ince
rum institutio: deo dona
te actenus fuit; Audiens
autem hec beatus pafnu
cius: caput eius exscu
latus benedixit cum di
cens; Benedicat te domi
nus ex syon: ut uideas
que bona sunt in ierusa
lem; Quia ergo bene hec
et conuenienter implesti;
illud tibi deest quod bono
rum omnium summum
est. ut omittens cuncta
ipsam ueram sequaris dei
sapientiam. et secretioris
sciencie inquiras thesau
ros ad quos non aliter po
teris peruenire. nisi abne
ges temet ipsum: et tol
las crucem tuam et sequa
ris xristum; At ille cum
auouisset hec: nichil mo
ratus nec omnino aliqd
in domo sua ordinans

secutus est uirum dei p
gens cum illo ad desertū;
Cumq; uenissent ad flu
men: nusquam ad trans
meandum reperto nau
gio. pafnuicius precepit
intrare secum pedibus
fluum: cuius in illis lo
cis profunda habebatur
altiludo; Transierunt er
go pariter fluum: ita
ut aqua eis uir ad latera
perueniret; Vbi uero uene
runt ad desertum: collo
cat hominem pafnuicius
in cellulam quandam:
hanc procul a suo monas
terio positam: et conuer
sationis spiritalis ordi
nem tradit: perfectorumq;
studiorum exercitia docet:
scientie quoq; secreta
credit; Cumq; eum in om
nibus instruxisset: semet
ipsum deuotius maioribus
exercitijs dedit: et quos
priores deputans labores
quibus confem potuerit
his qui seculi uidebatur
actibus occupatus; hoc

enim sibi dicebat: Sisti
qui sunt in seculo tantū
boni operis faciunt: quā
to magis nos studere de
bemus plus uel ampli
us in abstinentie labore
eos ante cedere; Tempo
re autem aliquanto in
his transacto et ad scien
tie perfectionem peruen
to eo quem perfectū iam
in operibus assumpse
rat: quadam die pafnu
cius sedens in cella sua:
uidit animam eius int
angelorum choros as
sumptam dicentem;
Beatus quem elegisti
et assumpsisti: habita
bit in tabernaculis tuis;
Et cum hec audisset: ag
nouit assumptum esse
ex hoc mundo uirum;
Tunc uero pafnuicius
persistebat in ieiunijs
et orationibus semet
ipsum ad maiora et per
fectiora extendens: rur
sus orauit dominum
ut sibi ostenderet cui si

milis haberetur inter ho-
 mines; Rursus ei diuina
 uox respondit dicens; Si
 milis es negocianti ei q̄
 uidens ad te ueniente;
 Sed exurge uelociter et
 occurre ei; adest enim uir
 cui te similem iudicau;
 Et pafnuicius sine mora
 descendens occurrit ciuitati
 negociatori alexandrino;
 uiginti milibus solidorū
 merationia tribus nauibus
 deferenti ex tebaide;
 Et quoniam erat religi-
 osus et bonorū operum
 studium gerens; decem
 leguminum saccos pu-
 ens suis impositos ad
 monasteriū hominis di-
 deferebat; et hec ei cau-
 sa ad eundi pafnuicium
 fuit; At ille continuo ut
 eum uidit; quid agis
 inquit o preciosissima
 et deo digna anima;
 Quid tibi cum terrenis
 est labor; cui fors et soci-
 etas cum celestibus da-
 ta est; Relinque hec il-

lis qui de terra sunt et de
 terra cogitant; tu autem
 regni dei ad quod uocat
 es negociator efficere; et
 sequere saluatorem a quo
 paulo post assumendus
 es; At ille nichil omnino
 differens precepit puenis
 suis ut omnia que super-
 essent multa enim iam
 ipse per se distribuera
 pauperibus prerogaret;
 ipse uero sequens sanctū
 pafnuicium ad desertum
 in eodem ab eo constitu-
 tus est loco ex quo et pri-
 ores a domino fuerant
 assumpti; Qui similiter
 ab eo de omnibus instruc-
 tus exercitijs spiritualibz;
 in diuine sapientie studi-
 is permanebat; Breui au-
 tem tempore consumato
 etiam hic translatus est
 ad congregationes iusto-
 rum; Et non multo post
 etiam ipse pafnuicius in
 ipsis summe abstinence
 exercitijs et laboribus in-
 tam ponit; At ita autē

ei angelus domini di-
cens ei: veni iam bene-
dicte et ingredere ea que
tibi debentur eterna ta-
bernacula; Ecce enim
mecum assunt prophe-
te: qui te visum susci-
piunt chorum: hoc autem
prius tibi idcirco non re-
velavi. ne forte elatus
dampnum aliquod la-
boris tui incurres; Et
unum post hec in corpore
ad huc positus diem du-
cens. cum quidam pres-
biteri ad eum visitandi
venissent: omnia eis que
sibi dominus revelave-
rat nota fecit dicens ad
eos nullum in hoc secu-
lo despici: etiam si latro
sit aliquis aut in scena
positus. etiam si culcum
erroris exerceat et coniu-
gio videatur astrictus:
etiam si negotiator dicat
et mercatoris serviat:
tamen in omni ordine
humane vite sunt anime
deo placentes et habentes

actus aliquos occultos:
quibus delectatur deus.
Vnde constat non tan-
tum professionem vite
aut habitus speciem de-
o esse placitam: quan-
tum sinceritatem acq-
pfectionem mentis et
operum probitatem:
Et cum similia de sin-
gulis quibusque disseru-
isset. tradidit spiritum;
Evidenter autem pres-
biteri qui aderant et
omnes fratres viderunt
eum ab angelis suscipi:
ymnum canentibus et
collaudantibus deum;

Vidi *De sancto helia:*
Unus et alium senem
venerabilem heliam
nomine in finibus ci-
uitatis antiquos que
est metropolis thebai-
dis fere centum iam et
decem ut ferebatur an-
norum: super quem di-
cebant quia vere spiri-
tus helie requievisset;
Multa enim de eo et mag-

21
nifica referebantur; Sep-
tuaginta namque annos
in solitudine vastissima
eum transegitte perhi-
bebant cuius deserti hor-
rorem nullus sermo dig-
ne poterit exponere; **H**
ic ergo sedebat senior
cota hac etate: humane
habitationis nesciens
loca; **S**emita autem e-
rat angusta et scrupea
que ad eum ducebat: qu-
am inueniri a conuean-
tibus posset; Locus ue-
ro ipse in quo sedebat
spelunca quedam erat
terribilis: et intuentibus
plurimum horrores in-
ciens; Ipse autem tre-
mentibus iam membris
pre matura quae aiebat
etate: incessabiliter ta-
men per singulos dies
signa faciebat: et adue-
nientes ad se quacumque
in commoditate consti-
tos omnimodis resolu-
bat; Cuncti uero patres
confirmabant: quod n-

nullus omnino meminisset
quod hic secessisset ad
heremum; Libus ei erat
eriguus panis et paucissi-
me oliuae usque ad ultima
senectutem; Nam in iuue-
tute septimana frequen-
ter ieiunasse perhibebat;
Altera **De sancto pyrrio**
Predeuntes ex thebaide ne;
vidimus montem quendam
preiuptum fluuium immi-
nentem in elacione mina-
tis san etiam aspectu ipso
terribile: in quo erant
ipsa precipicia speluncae
difficiles accessu; In his
monachorum plurimi co-
manebant: quorum pater
erat nomine pyrrion;
hic ex discipulis beati an-
tonij fuit: et post illius
obitum cum sancto habi-
tauerat ammonie; Post
huius quoque abscissum:
in hoc se constituerat mo-
te; Sed et tanta in eo erat
uirtutum copia: tanta gra-
tia sanctorum et potestas
aduersus demones: ut

duorum merito summorum
uirorum solus hereditatem
consecutus dupliciter
uideatur; hic ergo multis
monitis edificans multa
et doctrina instruens.
praecipue tamen de discre-
tione spirituum nos doce-
bat: dicens esse quosdam
demonos qui certis quibus-
que uicijs obsecuntur: quibus
cum affectu anime passi-
biliter et uiciose uidentur
quosdam moueri: conuer-
tunt eos ad omne facinus
malum; Si quis ergo est
qui uult demonibus do-
minari: prius uicijs suis
et passionibus dominetur;
Quodcumque uicium enim
proprie passionis abie-
ceris: huius uicij demonem
poteris etiam de obsessis
corporibus effugare; Et
ideo conandum est pau-
lacim superare propriam
uiciam: ut possimus etiam de-
mones superare qui huius-
modi uicijs obsequuntur;
hic secundo reficiebat in

septimana pulaculas
accipiens de farina: nec
poterat iam accipere a-
liam escam: neque etate:
neque consuetudine per-
mittente; **De sancto eulo**

Uidimus et alium **gros-**
sanctum patrem eu-
logium nomine qui in
offerendis sacramentis
tantum gratiae accepe-
rat a domino: ut unius-
cuiusque accedentium ad
altare dei merita cul-
pasque cognosceret; De-
nique ex monachis quos-
dam uolentes accedere
ad communionem: retine-
bat dicens; Quomodo
ausi estis accedere ad
sacramenta diuina: cum
meus uestra et propo-
situm uestrum sit in malo;
Denique aiebat; Tu hac
nocte habuisti cogitatio-
nes fornicandi: tu ue-
ro dixisti in corde tuo ni-
hil interest siue iustus
ad sacramenta siue pec-
cator accedat; Et alius

dubitacionem habuit
in corde dicens; Quid e-
nim me sanctificare co-
muniō potest. Hos er-
go singulos remoue-
bat a comuniōne sa-
cramenti. et dicebat eis;
secedite paululum et a-
gite penitenciam. ut pu-
nificati per satisfactiōē
et lacrimas digni habe-
amini comuniōne
cristi.

De sancto apolloni

Vidimus et alii **o. xii.**
sanctum uirum apol-
lonium nomine apud
thebaidem in finibus
chopolis: ad quam ciui-
tatem saluatorē et ma-
nam et ioseph de iudee
finibus uenisse tradit.
secundum prophetiam
ysaie dicentis; Ecce domi-
nus sedet super nubem
leuem et ueniet in egyptum:
et commouebuntur
manufacta egyptiorum
a facie eius et cadent in
terram. Vidimus ergo
ibi etiam templū ipsum

in quo ingresso saluatore
corruisse omnia idola in
terram. et conminuta et
se memorabant; Vidimus
ergo supradictum uirū
in uicina heremo sibi quo-
dam monte habentem
monasteria; Erat enī pa-
ter monachorum circiter
quingentorū. et famolis
simus in omnibus the-
baide finibus habebat;
Opera enim magna erat
ei et uirtutes multe. sig-
naq; multa et prodigia
deus faciebat per eum;
A puero namq; in absti-
nencia nutritus. ubi ad
maturam peruenit etate:
gracia dei semper cū ipso
creuit; Erat enim annorū
fere octoginta: cum eum
uidimus in monasterio
uī congregatiōne floren-
tem; Sed et ipsi qui uide-
bantur eius esse discipuli
ita perfecti erant et mag-
nifici: ut omnes pene pos-
sent signa facere; Quin-
decim ergo annorū seces

fisse eum ferebant ad he
remum: atq; ibi cū qua
draginta annis fuisset
in exercitijs spiritualib;
conuersatus. audiuit uo
cem domini ad eum de
latam diuise; Apolloni
per te perdam sapientiā
sapientium in egypto: &
intellectum prudentiū
reprobabo; Perdes autē
michi etiam eos qui iter
ipso sapientes sunt ba
bylonis: et omnem cul
turam demonum sub
rues: Perge ergo nunc
ad loca habitabilia ge
nerabis enim michi po
pulum substantiū per
fectum: emulatorem bo
norum operum; Ac ille
respondens ait; Aufer
ergo a me domine iac
tantiam: ne forte elatus
super omnes fratres me
os cadam ab omnibus
bonis tuis; Respondit
ad eum rursus diuina
uox dicens; Mitte manū
tuam ad ceruices tuas

et quod comprehende
ris constinge. et sub
arena obrue; At ille si
ne mora iniecta manu
ad ceruices suas appre
hendit quasi paruulū
quendam ethiopem: &
continuo dimersit eū
sub arena: clamantē
et dicentem ego sum
ego sum superbie de
mon; Post hec uox ad
eum facta est a deo di
cens; Perge nūc omni
a enim quecumq; a deo
poposcens consequis;
Ille ergo post hec prer
it ad ea loca: in quibus
homines habitabant;
Temporibus autē hec
fiebant iuliam tyran
ni; tunc itaq; in locis
illis spelunca quedam
heremo uicina in qua
habitare cepit indefi
nenter die ac nocte o
rationibus uacans: e
as q; centum ut aiebāt
per diem totidemq;
noctis tempore curuās

genua consignabat ;
 cibo autem magis celesti
 quam humano utebatur ;
 Indumentum eius stuprum colobum
 erat quod apud illos lebitarum ap-
 pellatur : et linteam quod
 collum et caput obuolueret ;
 Que tamen indumenta ferebant per-
 mansisse ei in deserto :
 numquam ueterata ;
 Erat ergo in vicino heremi
 loco in uirtute spiritus
 degens signa & sanitates
 miras efficiens :
 quas enarrare pro sui
 immensitate sicut ab hi
 qui cum ipso erant se-
 moribus comperimus
 uox nulla sufficere ;
 fama autem magnifica
 de eo per uulgata cum
 admiratione omnium
 propheta aliquis aut
 apostolus haberi cepisset ;
 euangis regionibus ;
 monachi diuersis ex locis
 conueniebant ad eum :

et tamquam pio patri
 magna munera suas ei
 singuli quisque animas ob-
 tulerunt ;
 Ac ille unumquemque
 eorum tota religione
 suscipiens : alios ad be-
 ne operandum. alios ad
 bene intelligendum pro-
 uocabat ;
 Sed et ipse prius
 ostendebat exemplis :
 ea que uerbis docere cu-
 piebat ;
 Aliis quidem diebus
 unumquemque apud
 semet ipsum exercere ab-
 stinenciam quam posset
 sinebat :
 die uero dominico
 cantatis gratias se-
 cum omnes sumere cibum
 hortabatur :
 cum tamen ipse
 solitis abstinentie
 obseruationibus deser-
 uiret :
 herbis solummodo
 aut oleribus utens. nec
 usum aut ministerium
 ignis admittens ;
 Hic cum audisset iuliani ut
 supra diximus temporibus
 fratrem quendam ad mili-
 tiam comprehensum deti-
 neri in carcere uenit ad

eum cum fratribus con-
solandi gratia ut mone-
ret eum in necessitate te-
nere constantiam atq; i-
minencia contempnere
ac deindere pericula. tem-
pus enim inquiring cer-
caminis adest in quo fi-
delium mentes tempta-
tionibus probande sunt
et noscende; Cumq; hys
et alijs uerbis roborar-
animum adolescentis
superuenit centurio et
indignatus cur introire
ausus sit. clauēs extrin-
secus carcerem imposuit.
ipsumq; et omnes qui cū
eo uenerant pariter in-
clusit: quo scilicet etiam
ipsi similiter ad milicie
deinerentur officiū; Cō-
stituens quoq; custodes
quam plurimos: absces-
sit. Media autem nocte
altare iulus est angelus
ingenti luce replendus:
et obstupefactis pteri-
tisq; custodib; carceris
claustra patefecit; Tunc

uero ipsi custodes aduo-
luti pedibus sanctorū
rogabant eos discede-
re: dicentes melius sibi
esse mori pro eis. quā
diuine uirtuti obsis-
tere. que eorum curam
gerebat; Mane uero
etiam ipse centurio cū
principalibus uiris
festinus ad carcerem
uenit: rogans ut disce-
derent omnes qui te-
nebantur; Dicebat e-
nim domum suam ter-
remotu magno conu-
disse: et electos quosq;
famulorum suorū per-
emisse; Sancti uero hy
auditis ymnium deo
laudes q; ceauerunt:
et regressi ad heremū
erant in vno positi se-
cundum apostolorū
exemplū habentes a-
nimam et cor vnum;
Pater autem senior do-
cebat eos ut cotidie
proficerent in uirtuti-
bus: et insidias dya-

boli quas per cogitacio-
 nes infert hominibus
 inimicis statim recun-
 derent; Sic enim aiebat;
 Constingatur caput ser-
 pentis; et omne ei cor-
 pus emortuum reddit;
 Ob hoc enim mandat
 nobis deus observare
 caput serpentis: ut om-
 nino statim ab inicio
 nec recipiamus malas
 et sordidas cogitaciones
 in corde nostro; Tanto
 ergo magis diffundi
 non convenit in sensi-
 bus nostris cogitacio-
 num phantasias: q̄s
 etiam in inicio recipi-
 uerat; Sed et illud mo-
 uebat ut in uirtutib⁹
 alter alterum uincat:
 nec paciatur se vnus-
 quisq; inferiorem fra-
 tri suo fieri; Hinc autē
 dicebat sanctis nos p̄fi-
 cere in uirtutibus: si
 nulla in nobis passio
 fuerit erga mundana
 desideria: hoc enim ē

initium donorum dei;
 Quod si etiam ad hoc ue-
 nerit quis uestrum ut
 signa et mirabilia faci-
 at non extollatur p̄ hoc
 neq; in cogitatione sua
 erigatur tamquam cete-
 us prelatus: sed nec hoc
 ipsum omnibus debet
 ostendere quod donum
 huius grane acceperit:
 alioquin seducat se ipsū
 et ipse decipitur et grani-
 am perdit; Habebat au-
 tem beatus appollonius
 ualde magnificam ubi
 dei doctrinam sicut etiam
 nos ipsi ex parte fructi su-
 mus: sed maiorem habe-
 bat in operibus gratiā;
 Omne enim quicquid pe-
 tulset a deo: sine mora cō-
 sequebatur; Sed et re-
 uelaciones ei plurime
 ostendebantur; Deniq;
 seniore[m] fratrem suū qui
 et ipse in heremo defūc-
 tus est cum quo plurimo
 tempore egerat uitā per-
 fectam uidit in sōpnis

habent

in sede apostolica residen-
tem: atq; unum ex ipsis
effectum hereditate sibi
uirtutum et gratie reliq̄s-
se; Cumq; etiam pro sem-
ipso oraret ut uelocius
eum dominus assume-
ret. et cum ipso sibi requi-
em prestaret in celis: res-
ponsum est ei a domino
saluatore parū ad huc
tempus ei in terris de-
ben: donec uite et con-
uersationis eius pluri-
mi emulatores existerēt;
Populus namq; ei plu-
rimus credendus esset
monachorum exercitus
quidam piorum: ut per
hec dignam pro talibus
mentis remuneracionē
inueniat apud deum;
hec autem ut uidit ita
gesta sunt; Conuenerūt
enim ex omni loco mo-
nachi fama et doctrina
eius inuitati: et precipu-
e exemplis eius quam-
plurimum seculo renunti-
antes conuentum quen-

dam magnificum fece-
runt: apud eum i sup̄-
dicto montis loco con-
muniem uitam mense-
uiuis unanimiter cō-
seruantes; hos ergo
tamquam celestem q̄-
dam uere et angelicū
ceruebamus exercitū-
omnibus uirtutibus
ad ornatum; nullus
sane in eis sordidis u-
tebatur indumentis:
Sed splendore pariter
uestium et animarū
nitebant. ita ut secun-
dum scripturas leta-
retur heremus sciens
et multi filij eius uide-
rentur in deserto; Nec
quamuis de ecclesia
dicta sint: tantum in
egypti desertis hec et-
iam hystorica relacōne
completa sunt; Vbi enī
tante per urbes mul-
titudines ueniūt ad
salutem: quantas e-
gypti deserta ptulerūt;
Etiam quanti populi

habent i

habentur in urbibus: tante pene habentur in desertis multitudines monachorum; unde michi uidetur etiam apostoli dictum in eis esse completum: quod ubi habundauit peccatum. ibi super habundauit gratia; habundauit enim aliquando imundus ydolorum cultus in egypto: sicut nusquam in illis gentibus; Canes enim et symias aliaque portenta olim uenerati sunt; Aliaque et cepas et non nulla olerum deos esse credebat: sicut ipso patre apollonio narrante didicimus: causas nobis prisce eorum superstitionis hoc modo exponente; Bouem quidem aiebat deum crediderunt aliquando egypti: pro eo quod per ipsum rura excolentes uictum cibumque capiebant; Sed et aquam

mili: pro eo quod uniuersas regabat egypti regiones uenerabantur; Colebant quoque et terram ut potest uberores ceteris terris; Canes etiam ut supra diximus et symeas ac diuersa herbarum genera atque olerum colebant: pro eo quod occasionem sibi salutis per hec uenisse opinabantur temporibus pharaonis; Circa hec enim singula occupatio eis exorta uidebatur: cum ille patres nostros persequens submersus est: et unusquisque id per quod occupari uisus est ut ne pharaonem sequeretur hoc sibi deum reputauit dicens: quia hoc michi deus fuit hodie ut non pharaonem sequerer: ne simul cum ipso dimergerer; hec ergo erant uerba sancti apollonii que nobiscum loquebatur: sed multo magis

illa scribi oportet exem-
pla que in operibus et
uirtutibus habuit;

Erant aliquando in
circuitu eius positi
decem circiter gentiliū
uici: apud quos demo-
niaca superstitio sumo
studio colebatur; Tem-
plum enim erat amplis-
simum atq; in eo simula-
chrum quod moris erat
circumferri a sacerdotib;
bachanicum ritu cū reli-
qua multitudine circu-
ientib; et quasi pro aq; s
fluuiabilibus prophana
mysteria peragentibus;
Contigit autem sub eo
tempore quod huiusmo-
di prestigia ab eis gere-
bantur iter agere bea-
tum apollonium per
ipsa loca cum aliquan-
tis fratribus; Et cū ui-
disset infelicium turbas
quasi demone quodam
agi bachanic; per cam-
pos: miseratus errorem
eorum fuis genibus in

uocauit dominum et
saluatorem nostrum
et omnes eos qui ceri-
monijs demoniacis
agebantur cum simu-
lacro suo stare fecit
in mobiles nec progre-
di omnino usquam
posse: atq; ita per to-
tam diem rabidissimis
adusti ignibus pman-
serunt: ignorantēs vn-
de eis herere uno imo-
biliter loco contigiss;
Tunc sacerdotes eorū
dicebāt esse quendā
cristianū in regionib;
uicine heremi conmo-
rantem apollonium
nomine: et ipsius esse
hec opera qui nisi eis
eroratus sibi periculū
permanensurum; ut au-
tem ad rei tante mira-
culum conuenerunt
undiq; qui audierūt
pertinctantes que tā-
ti causa existere mōs-
tri ignorare se penitus
fatebantur: suspicio

nem tamen dan sibi di-
 cunt supradicti uiri que
 orari pro se deposcunt;
 Tunc quidam ex ipsis
 uere opinari aiunt; Nam
 et uidisse eum illo itine-
 re pretereuntem confir-
 mant: et tamen ad-
 hibere que putabant
 prodesse auxilia non mo-
 rantur; Adducunt bo-
 ues quorum uirtute ui-
 deretur moueri posse
 simulachrum; Sed cum
 nec sic quidem aliquid
 profecissent omni auxi-
 lio frustrati legatos ad
 hominem dei mittunt;
 pollicentes ut si eos re-
 soluat hijs uinculis:
 pariter quoque in eis er-
 ronis uincula dissolue-
 rer; hec ubi nunciata s-
 ei sine mora descendit
 ad eos: et oratione sola
 ad deum fusa omnes
 resoluit; At illi sine di-
 latione unanimiter om-
 nes confugiunt ad eum
 saluatori deo nostro cre-

dentes: et gratias referen-
 tes; Simulacrum uero
 quod erat ligneum con-
 tinuo igni tradunt; ipsi
 autem secuti hominem
 dei atque edochi ab eo fide
 domini ecclesie dei soci-
 ata sunt; Plurimi uero
 ex ipsis cum ipso perman-
 serunt: et iam nunc in
 monasterijs degunt;
 facti tamen huius mi-
 rabilis fama ubique dif-
 fusa est et multi pro hoc
 ad fidem domini con-
 uertebantur ita ut in
 omnibus illis regionibus
 nullus iam pene
 gentiliu remaneret;
Quodam autem tem-
 pore certamen erat
 inter duos uicos de fi-
 nibus; hoc cum nunci-
 atum fuisset apollonio:
 festinus descendit ad eos
 pacis gratia; Sed illi fu-
 rore contencionis incen-
 si nullo genere ad pacis
 consilium flectebantur
 maxime quod unius p-

tiſ plus plurimum fidu-
cie in uiribus cuiusdam
lacionis gerebat: qui ip-
ſius certaminis ſignifer
uidebatur; hunc cum vi-
diſſet apollonius paci-
ſiſtentem: dicit ad eum;
Si michi o amice acqui-
eſcere uolueris ad pacem:
rogabo deum meum: et
remittit tibi peccata tua;
At ille cum audiſſet nie-
hil omnino diſtulit: ſed
genibus eius pro uoluntis
ſupplicabat ei; Tunc de-
inde conuerſus ad tur-
bas que cum fuerant ſe-
cute: fecit omnes cum pa-
ce diſcedere; A uibus ſe-
dentibus ipſe perman-
ſit cum homine dei: ex-
ſpectans ab eo promiſſum;
Tunc uero apollonius
aſſumens eum et cum
ipſo iter agens ad mo-
naſterium docebat eum
mutare debere ordinem
uite. et patienter querere
a deo miſericordiam pro-
miſſionemque ex fide ſpec-

tare: omnia poſſibilia
eſſe ardenti; Cumque noc-
tis tempore ſimul in
monaſterio quieuiſſet
per uiſum ambo uideret
ſe eſſe in celis et aſſiſte-
re ante tribunal xp̄iſti
uident etiam angelos
dei et ſanctos quoſque
ad orantes deum; Et
cum hec uidentes deum
etiam ipſi adoraiſſent
uox domini ad eum deſert
dicens; Licet nulla con-
munio ſit luci ac tene-
bris. nec ſit aliqua por-
tio fidei cum infidei:
tamen tibi donatur ſa-
lus iſtius pro quo ſup-
plicaiſti apolloni; hec
et alia multa cum au-
diſſent in celeſti uiſio-
ne poſiti. neque ſermo nar-
rare ſufficit: neque aures
audire: ſurrexerunt de
ſomno. et que uiderat
fratribus indicauerunt;
ſtimulatio ingens eſſe
cepit: cum unum atque
idem ſomnium uterque

narraret; Permansit
autem cum fratribus
lano ille iam sanctus:
uita sua mores q; ad oēs
inoctia pietateq; ymitas
fag magnū uersus ex lupu
ut in eo plenissime con
pleti uideretur prophe
cia ysaie dicentis; Lupi
cum agnis pascuntur;
et leo. et bos simul pa
leis uescuntur; Vidim
enim quosdam etiam
gentis ethyopiū uiros
cum monachis uiuen
tes. et multos ex ipsis
ceteros monachos in
obseruancia religio
nis et uirtute animi
precellentes: ut i ipsis
uideretur compleri scrip
tura que dicit ethiopi
a preueniet manus e
ius deo;

Ad huc autem i ges
tis sancti apollonii
ferebatur etiam hoc;
Lis quodam tempore
dicebatur inter duos
uicos exorta; quorum

unus cristianorum ah
us gentilium fuit; Pro
cedunt ex utraq; parte
armatorum turbe pluri
me: et accidit ut sanct
apollonius superueni
ret; Cumq; eos hortare
tur ad pacem. quidam
eorum qui inter genti
les quasi caput et cau
sa belli illius erat homo
truculentus et ferus ob
sistebat ei uehementer.
dicens non se permitte
re fieri pacem usq; ad
mortem suam; Tunc be
atus apollonius ait;
fiat inquit ut optas.
nullus enim hic alius
preter te perimetur. sed
et congruum honori tu
o tibi sepulchrum fiet
non terra. sed bestiarū
ac uulcurum uentres;
Et continuo sermo eius
efficitur ueritas; nullus
enim ibi alius ex vtraq;
parte nisi ipse solus ce
cidit; quem cum sub are
na obruissent: mane

regressi inuenerunt eum
a bestijs effossum. lamia
cumque atque a uulturb;
deuoratum; Cumque om-
nes ammiratio habuis-
set quod sermo homi-
nis dei fuisset impletus.
conuersi sunt omnes ad
fidem saluatoris domi-
ni: et apollonium prophe-
tam dei predicabant;

xiiij
Sed et hoc non
nos effugiat quod
ab eo primis ad huc di-
ebus quibus in spelun-
ca habitare cum paucis
fratribus ceperat. factum
didicimus; Dies sanctus
ad erat pasche. et cum sol-
lemnitas uigiliarum
sacramentorum que intra
speluncam fuisset exple-
ta. atque ex hijs que apud
eos fuerant relectio pa-
raueretur. erant autem eis
pauci tantummodo et sicci
panes atque olera ex hijs
que sale aspersa reponi
apud eos solent: tunc
apollonius fratres qui

secum erant ita alloqu-
cepit; Si est in nobis
fides et uere fideles
sumus famuli christi.
petat unusquisque uel-
trum a deo si quid quasi
in die festo sumere libe-
ter habet; At illi ipsi
potius qui eos et etate
et meritis precellebat.
hec a deo poscenda per-
mittunt: semet ipsos in-
feriores huius gratie
iudicantes; Tunc ille
cum omni alacritate
orationem fudit ad do-
minum; Qua expleta cum
omnes respondissent
amen: ecce repente ante
fores astare homines
quosdam sibi penitus
ignotos. quique tam mul-
tas copias rerum om-
nium que ad usus diu-
tarat ciborum pertinere
detulerant: ut neque tam
multa neque tam diuer-
sa facile quisquam in-
derit; In quibus erant
quedam que omnino

in egypti regionibus
 nunquam uisa sunt
 pomorum genera et
 magnitudo in credibi-
 lis uue et nucis rificis
 mala quoq; punica et
 ante tempus omnia fa-
 ui atq; mellis et lactis
 copia uicolarum quoq; in-
 gentes et panes calidi
 ac mundissimi. qui ta-
 men peregrine uideren-
 tur esse prouincie; vin-
 autem qui hec decule-
 rant statim ut ea mo-
 nachis tradiderunt q̄si
 festinanter ad eum a quo
 missi fuerant redire cu-
 pientes. mox discedunt;
 Tunc ipsi domino gra-
 cias referentes ex hys
 que sibi fuerant dela-
 ta uesci ceperunt. quor-
 tanta fuit copia ut usq;
 ad diem pentecosten co-
 tidie ministrata suffice-
 rent. certi quod hec sibi
 a deo sollempnitatis
 gratia missa sint; Com-
 perimus etiam hoc qd̄

quidam ex fratribus cui-
 de erat humilitatis et
 mansuetudinis gratia
 hec aduenit. ut omnes
 fratres stuperent de tran-
 quillitate animi eius
 ac modestia. in quo p̄us
 nichil horum uiderant;

Orra est aliquando
 fames apud theba-
 idem; Sciens autem
 habitatores terre illius
 quod monachi qui cum
 apollonio seruebant
 deo frequenter etiā sine
 cibo per domini gratiā
 pascebantur. omnes
 simul cum uxoribus ac
 filiis pergunt ad eum.
 abum simul benedicti-
 onem q̄ poscentes; Ac
 ille nichil dubitans p̄-
 ferre ex hys que ad usq;
 fratrum reposita erant.
 et dare singulis copio-
 se; Cum uero sole tres pa-
 num sparte remisissent.
 fames autem populos
 uehementer urgebat.
 iubet profertim in mediū

poposcit ab eo ut
 peteret a dño ut sibi
 daret hoc munus orate
 illo tanta i eo humilita-
 tis et mansuetudinis
 gratia.

sportas que sole supfu
erant unius diei uictum
monachis prebiture et
in auditu totius populi
qui famis necessitate
flurerant. eleuatis ad
deum oculis manibus
q; ait; Numquid nō ua
let manus domini ml
tiplicare hec. Hec dicit
spiritus sanctus; Non
deficient panes in spor
tis hys. donec faciemur
omnes de frugibus no
uis; Et ut plurimi ex
hys qui tunc in presē
fuerant confirmabant
quatuor continuis men
sibus neq; cessatum est
unquam panes eroga
ri ex sportis. neq; de esse
pocuit aliquando;

Similiter autem fecit
se eum de frumenti
et olei specie alio tempo
re perhibebant; In quib;
uitutibus motus dya
bolus. dixisse ad eū fert;
Numquid helyas es tu
aut alius quis prophe

tarum. uel apostolorū.
quod hec facere ausus
es. At ille respondens
dixit ei; Quid enim.
Nonne et prophete et
apostoli homines erāt.
qui nobis et fidem suā
et gratiam tradiderūt.
Aut uero tunc deus p
sens erat. nunc uero
absens. Deus omnia
potest. et que potest
semper potest; Si ergo
deus bonus est. tu er
go dyabole quare tā
malus es. Hec ut sup
dymus a senioribus
uiris religiosis et sanc
tis per eum gesta esse
fida narratione compe
rimus; Et quamuis
fidelis eorum habēda
sit relacio. maiorem
tamen fidem rerum
prestitit etiam hoc. qd
nos ipsi oculis nostris
insperimus; Plenas
enim sportas paub;
deferri uidimus ad ua
cuas mensas. et cum

replerentur panib; mē
 se atq; ad omnem faci
 etatem consumerentur:
 nichilominus plene re
 colligebantur; Aliud
 quoq; quod apud eum
 mirum iudim' nō silebo:
Tres eramus nos
 fratres cum uenim'
 ad eum et ecce longe
 ad huc nobis positis
 ab eius monasterio oc
 curerunt nobis fratres:
 qui ab ipso ante triduū
 auerunt de aduētū
 nostro; Occurrerunt
 autem nobis cū psal
 mis. hoc enim moris
 est facere eis in aduētū
 omnium monachorū:
 et adorantes in facies
 suas usq; ad terram de
 osculabantur nos: atq;
 ostendentes nos sibi in
 uicem dicebant; Isti sūt
 fratres de quorū aduē
 tu ante triduum nob
 pater apollonius pre
 dixerat dicens: post tri
 duum affuturos tres

fratres de iherosolimis
 uenientes; Alij ergo ex
 fratribus precedebant
 nos: alij sequebantur:
 utraq; tamen turba psal
 lebat; Vbi autem appro
 pinquare iam cepimus.
 audita uoce psalmi etiā
 ipse sanctus apollonius
 procedit in occursum; Et
 ut uidit nos statim prior
 adorauit usq; ad terram:
 et surgens osculo nos sus
 cepit; Vbi autem ingressi
 sumus monasteriū ora
 tione prius ut moris ē
 data pedes nostros pro
 prijs manibus lauit: et
 cetera que ad requiem
 corporis pertinent adī
 pleuit; Hec autem ita fa
 cere moris erat ei omni
 bus aduentantib; Con
 suetudo autem erat ap
 eum ut fratres qui cum
 ipso erant non prius ci
 bum sumerent quā com
 munionem dominicam
 perciperent circa horam
 diei nouam. et post hoc

interdum sic usq; ad ues-
peram permanebat dū
uerbum dei audientes
de mandatis domini im-
plendis sine intermissio-
ne docebantur; Post hec
iam cibo sumpto alij ip-
forum ad heremum sece-
debant. per totam noc-
tem scripturas diuinas
memoriter recolentes; a-
lij in eodem loco ad quē
conuenerant permane-
bant: et usq; ad lucem i-
ymnis et laudibus dei
peruigiles perdurabāt;
Aliquā uero et ipsis cir-
ca horam nonam cū des-
cendissent de monte per-
cepta gratia domini statim
discedebant solo hoc spi-
rituali cibo contenti. et
hoc faciebant per pluri-
mos dies; Supra modū
autem leticia et gaudiū
ineerat eis. et tanta exul-
tatio quanta haberi ab
ullo hominū non possit
in terris; Nullus in eis
tristis omnino inuenie-

batur: sed et si aliquis
uisus est esse aliquantu-
lum melior: statim pa-
ter apollonius causam
meliorie perquirebat;
Frequenter autē etiam
si aliquis occultare uo-
luisset ipse nuntiabat
quid lateret in corde: ita
ut ex eis que patiebatur
agnosceret; Monebat
ergo eos dicens non o-
portere prorsus in esse
tristitiam his quibus
salus in deo est et spes
in regno celorum; Tris-
tentur ergo aiebat ge-
tiles et lugeant iudei:
plangent sine cessatio-
ne peccatores: iusti ue-
ro letentur; Nam si hi
qui terrena diligunt
super fragilibus et ca-
ducis rebus letantur:
nos qui tante gloriam
spei et eternitatis habe-
mus exspectationem?
cur non cum omni ex-
ultatione letemur: aut
non et apostolus ita nos

30

monet dicens. **S**emper
 gaudete. sine intermissi-
 sione orate. in omnibus
 gratias agite; Sed quis
 possit doctrine eius et
 uerboru gratiam sufficia-
 enter exponere. vnde
 silere de his melius cen-
 seo: quam paru digne
 proloqui; Multa enim
 nobis etiam secretius
 de ratione abstinentie.
 de conuersationis inte-
 gritate multa etiam de
 hospitalitatis studio dis-
 serebat: et precipiebat
 attentius ut aduenien-
 tes fratres quasi domi-
 ni suscipiamus aduen-
 tum; Nam et adorari
 aduentantes fratres. pp-
 terea inquit traditio ha-
 bet. ut certum sit in adue-
 tu eorum aduentu domi-
 ni ihesu haberi qui dicit;
 hospes fui: et collegis-
 sis me; Interdum autem
 etiam contra uoluntate
 uolens cogere fratres
 ad corporalem requiem:

sancti loth exemplum pro-
 ponebat. qui angelos co-
 pullos ad hospicium do-
 mus sue perduxit; Sed et
 hoc monebat. ut si fieri
 posset cotidie monachi co-
 municarent mysterijs ipi:
 ne forte qui longe satis-
 facit ab eis. longe fiat a
 deo; Qui autem frequen-
 tibus hec suscipit. frequen-
 tibus ipsum iudicatur sus-
 cipere saluatorem: quia et
 ipse saluator ita dicit; Qui
 manducat carne meam
 et bibit sanguine meu.
 in me manet et ego in eo;
 Sed et ipsa inquit com-
 memoratio dominice pas-
 sionis. cum assidue fit a
 monachis plurimum eis
 utilitatis confert ad ere-
 plum paciencie; Sed et
 comonicio datur phec.
 ut studeat unus quisq;
 ita semper paratus iue-
 niri: ut indignus habea-
 tur dominicis mysterijs;
 Addebat autem his. qd
 etiam remissio peccatoru

per hec credentib; datur;
Ieiunia sane legitima id
est quarta et sexta feria
monebat non esse soluē
da nisi grandis necessi
tas fieret: quia quarta
feria iudas de prodicione
domini cogitauerit: et
sexta feria crucifixus est
saluator; Videbitur ergo
qui in hys diebus sine a
liqua necessitate soluit
statuta ieiunia: uel cum
tradente tradere salua
torem: uel cum crucifige
tib; crucifiger; Dice
bat ergo ut si in diebus
forte supradictis super
uenient aliquis fratrum:
si quidem ante horam no
nam laboris causa uelit
reficere ponendam esse
mensam soli; Quod si no
lit: non cum esse cogēdū;
Communis namq; hui'
obseruancie traditio est;
Et culpabat sane ualde
eos qui uel comam capi
tis nutriunt: uel ferrum
in collo circumferunt: u'

aliquid tale quod ad
ostentationem homi
num fieri uideatur ge
runt; Certum est enim
inquit quod isti laudē
ab hominibus querāt
et ostentationis causa
hec faciant: cum man
datum sit etiam ieiuni
a ipsa in occulto celebra
da ut deo sint cognita.
qui uidet quid in occul
to sit et reddit in palā;
Sed ut uidetur isti nō
sunt contenti eius tes
timonio et remunera
tione qui uidet in occul
to: sed manifestare se
apud homines uolūt;
Omnis ergo abstinē
cie ratio in occulto ha
benda est: ut et corpus
ieiunijs fatigaretur: et
tamen apud homines
iactancia uitetur: sed
apud deum retributio
queratur; Hec et mul
ta alia nobis de conuer
satione monachorum
per totam differens sep

timantiam dierum a fide
 doctrine gestorum suo
 rum auctoritate confir
 mans: ubi proficisci ce
 pimus ab eo: produces.
 nos ipse aliquantulum
 monebat dicens; Ante
 omnia dilectissimi pa
 cem habete inter nos:
 et nolite ab inuicem se
 parari; Tunc conuersus
 ad fratres qui simul cu
 eo producentes nos ad
 erant: dicit; Quis uel
 trum fratres promptus
 est deducere eos usque ad
 uicina patrum monas
 teria. Et cum pene om
 nes promptissime se
 metipsos optulissent
 et egredi nobiscum uel
 lent: ipse pater sanctus
 apollonius elegit ex
 omnibus tres: qui et
 grecam linguam: et egyp
 tiam bene nossent. ut
 si tibi necessarium fuis
 set interpretarentur no
 bis: quiq; et in colloca
 tionibus suis edificare

nos possent; Mittens er
 go eos nobiscum precepit
 eis ne prius a nobis dis
 cederent quam omnes
 patres atq; omnia que
 uellemus monasteria ui
 deremus: quamuis om
 nes circuire nemo suffia
 at; Benedicens ergo nos
 dimisit: atq; in hec uerba
 benedictionem dedit; Be
 nedicat uos dominus
 ex syon ut uideatis que
 bona sunt in iherusalē:
 omnibus diebus uite
 uestre; **De sancto amore.**

Igitur digressi **xv**;
 a beato apollonio cum
 progredieremur ad par
 tem deserti contra me
 roianum. uidimus
 per harenam uestigi a
 tractus draconis ingen
 tis cuius tanta magni
 tudo apparebat: quasi tra
 bes aliqua per harenam
 ducta uideretur; Quod
 ut uidimus: ingenti ter
 rore percussi sumus; fra
 tres autem qui nos dedu

cebant hortabant nichil
omnino formidare: sed
magis fiduciam capere.
et per uestigia sequi dra-
conem; Videbitis enim
inquiunt quantum uale-
at fides: cum a nobis eu-
uideritis extinguui; Vul-
tos enim et dracones et
angues et cornutas ma-
nibus nostris pereminui
sic enim scriptum legimus
quia credentibus in se
concedit saluator calca-
re super serpentes et sco-
piones: et super omnem
uirtutem inimici; Sed illi
hec dicentibus. nos cre-
do infidelitatis fragili-
tate magis magis que me-
tuebamus et rogaba-
mus eos ne uellent
sequi draconis uestigia:
sed potius ut recto itine-
re pergeremus; Unus ta-
men ex ipsis alacritate im-
paciens. secutus est draco-
nem; Et cum non longe
inuenisset eius speluncam.
clamabat ad nos ut ue-

mus ad eum. et uidere
mus exitum rei; Quidam
tamen ex fratribus oc-
currens nobis qui in
uicino habebat mo-
nasterium. prohibuit
nos ire dicens ingentis
esse magnitudinis bes-
tiam nec posse nos ipsum
saltem uisum eius asp-
tumque tolerare: precipu-
e quia nichil tale in usu
habuerimus uidendi;
Semetipsum uero fate-
batur frequenter uidis-
se ipsam bestiam: cuius
uastitas quidem incre-
dibilis. longitudo uero
distenderetur in quin-
decim cubitis; Cumque
nos ad locum dehorta-
tus esset accedere: ipse
properans fratrem qui
illis nos hortabatur.
paratus ad perimendam
bestiam. abstraxit se cumque
renocauit: et uolentem
discedere nisi extingue-
ret eum multa prece de-
flectit; Qui cum uenisset

ad nos. ignauiam nos-
 tram infidelitateq; re-
 darguit; Peruenientes
 autem ad cellam fratris
 illius qui nos rogauit
 rat. cum multa dilectio-
 ne suscepti ab eo requi-
 euimus; Ille uero nar-
 rauit nobis quod in illo
 loco ubi ipse comane-
 bat quidam fuit uir sac-
 tus cuius ipse esset disci-
 pulus ammon nomine:
 per quem plurimas uir-
 tutes fecerit dominus;
 Inter ceteras igitur etiam
 hoc de eo narrabat; fre-
 quenter inquit uenie-
 bant ad eum latrones
 panem quo solo uesce-
 batur auferentes ei. et
 si quid erat quod aduic-
 tum continentissimu
 repositum uidebatur;
 Cumq; frequenter ab
 his molestiam patere-
 tur; quadam die proce-
 ssit ad heremum; Et inde
 rediens duos diacones
 ingentes secum comita-

ri misit: atq; ad hostium
 sui monasterii manere
 eis precepit ingressum
 q; seruare; Veniunt ex-
 more latrones et uiden-
 tes qui essent custodes
 in limine: exanimis et a-
 mentes effecti obmutu-
 erunt statim et concede-
 runt; Quod ubi senior
 sensit. egressus inuenit
 eos semineces: et accedens
 atq; erigens increpabat
 eos dicens; Cernitis quon-
 tum uos duriores estis
 bestiis; Ille enim uobis
 propter deum obediuit.
 uos autem nec deum ti-
 metis. nec uitam seruo-
 rum dei erubescitis; Veru
 tamen introducens eos
 in cellam posuit mensam:
 et iubet ut perciperent
 cibum; Illi uero corde co-
 puncti et ab omni men-
 tis sue inhumanitate con-
 uersi. multis qui prius
 domino seruire ceperat
 breui meliores fiunt; In-
 tantum enim per penite-

inno 32

Am.

ciam profecerunt: ut post
non multum temporis
etiam ipsi eadem facerēt
signa eademq; uirtutes;
Alio preterea tempore im
manissimo quodam dra
cone uicinas uastante re
giones. et plurimis per
emptis uenerunt habita
tores loci illius ad supra
dictum patrem. orantes
eum ut de regionib; suis
perimeret bestiam; Siml
etiam ut ad misericordiā
flecterent senem puerū
quendam pastoris filiū
secum defe runt: qui so
lo uisu draconis exteri
tus mente excesserat: et
afflatu bestie exanimis
portabatur ac turgens;
Tunc ille quidem puerū
perungens oleo restituit
sanum semet ipsum uero
ad necem draconis insti
gans. illis interim quasi
qui nichil possit uiuare
promittere nichil uoluit;
Naturae autem surgens
abijt ad ad digressus besti

e. et fuit genua sua iter
ram deprecans domi
num; Tunc bestia cum
ingenti impetu uenire
super eum cepit. teter
rimis flatibus ac sibil
stidoribus q; premissis;
At ille nichil horum me
tuens. conuersus ad dra
conem dixit; Perimat
te xpistus filius dei: qui
perempturus est cetū
magnum; Et hec ubi se
nior dixit. statim durissi
mus leo omne simul cū
spiritu euomens uene
num. disruptus crepuit
medius; Cum autē ue
nissent finitimi habita
tores. et facto miraculo
obstupescerent fetoris
uehementiā non feren
tes: congregauerunt
super eum harene mo
les immensas. astante
tamen ibidem patre ā
mone: quia nec sic q̄tē
cum mortua fuisset bes
tia sine ipso appropin
quare ei audebant;

rat qdam

33
Frat. **De scō Topre**
quidam **cc. xvi.**
presbiter copres nomi
ne in ipsa heremo habēs
monasterium uir sanc
tus annorum circiter
octoginta. et ipse mul
tas uirtutes faciens lā
guores curans et effici
ens sanitates. et demo
nes fugans et multa
mirabilia faciens ex
quibus non nulla etiā
in nostri presentia effe
at; **I**s ergo cū uidisset
nos et osculo salutass;
atq; ex more post oratio
nem etiā pedes lauis
set. requirebat a nobis
que gererentur in secu
lo; **H**os autem rogaba
mus eum. ut magis ip
se nobis de suis gestis
aliqua narraret: ex qui
bus actibus uel meritis
dominus ei tantā gra
tiam contulisset expo
neret; **A**t ille nichil de
dignatus et sue uite. ⁊
priorum sanctorū pa

trum narrare nobis or
dinem cepit: quos tamē
longe illustriores fuisse
perhibebat. seq; ipsorū
parua uir exempla secta
ri; **D**icebat ergo; nichil
magis est os filioh quod i
nobis uideatis. ad compa
rationem sanctorum pa
trium; **F**rat enim quidā
ante nos uir nobilissim⁹
nomine mutius. hic fuit
primus in hoc loco mona
chus. et in omni hac here
mo uiam salutis omnib;
nobis primus ostendit;
Hic autem primo gentilis
fuit. latronum maximus.
et sepulchrorū uiolator. atq;
in omnibus flagitijs opi
natissimus; **A**d quē tali
ex modo occasio salutis ad
uenit; **N**octe quadam ad
domum cuiusdam uirgi
nis deo sacrata. ex polian
di causa perrexit; **C**umq;
machinis quibusdā que
huiusmodi artificib; satis
nota sunt domus eius
tectā conscendisset qrens

quali arte uel quo aditu
in penetralia eius irum-
peret: difficultate perpe-
trandi operis inmeris plu-
rimum noctis tempus in
tectis positus sine ullo
transiegit effectu; Post
multos uero animi cona-
tus frustra adhibitos. ue-
luti fessus sompno oppri-
mitur per uisum sibi assis-
tere uidit quendam regi-
o habitu dicentem; Desi-
ne iam ab hys flagitijs:
et ab effusione humani
sanguinis cessa atq; ab
excrabilibus furtis. ad la-
borem religiosum conuer-
te uigilias: et suscipe ce-
lestem angelicam q; mihi-
ciam: atq; ex hoc iam ani-
mi uirtutibus uiue: et e-
go te huius milicie ducē
ac principem faciam; At
ille cū gratanter que sibi
offerebantur audisset: os-
tenditur ei exeratus mo-
nachorum et principatū
super eos iubetur tenere;
In hys euigilans assisten-

tem sibi uidit uirginē
requerentem quis aut
unde uel cur illuc uenis-
set; At ille quasi amens
effectus nichil ei respon-
dit: sed tantum ut eccle-
siam sibi ostenderet ro-
gavit; Illa uero cum in-
tenderet in re esse ali-
quid operis diuini: ho-
minem perducit ad ec-
clesiam ac presbiteris
offert; Ad quorum ille
uestigia proruens roga-
bat christianum se fieri:
et ilico penitentiā sibi
dari; Presbiteri uero qui
cognouerant uirū hunc
esse omnium flagitior:
mirantur si hec uera lo-
queretur; Et cum perse-
uerancia sui fidem rei fe-
cisset: monent eum ut
si hec uellet. illa penit-
omitteret; Dehinc cum
religionis uicia susce-
pisset: orat sibi dari pre-
cepta. quibus uiam salu-
tis deberet incedere; At
illi tres ei primi psalmi

uersiculos tradunt; quibus ille diligenter consideratis sufficere sibi ait eos ad uiam salutis et scientiam pietatis. tribusque diebus permanens apud eos ad heremum proficiscatur; ubi plurimo tempore demoratus et die ac nocte in oratione cum lacrimis perdurans: cibum ex radicibus capiebat herbarum; Regressus autem ad ecclesiam tres uersiculos psalmi quos a presbiteris perceperat non solum uerbis sed et rebus atque operibus reddidit; Presbiteri uero mirabantur quod subito conuersus acerrimam statim sibi iniecerit abstinentiam: et instruentes eum plenius ex diuinis scripturis hortabantur secum demorari; At ille ne uideretur esse inobediens unam apud eos erigens ebdomadam

rursus ad heremum pergit: atque ibi per septem continuos annos in omni abstinentia degens: plenitudinem gratiae consequitur a domino. ita ut omnes pene scripturas memoriter retineret; Panem uero dominica die tantum sumebat et hunc diuinitus delatum; Nam cum oraret surgens ab oratione inueniebat panem positum quem nemo hominum detulerat; Hunc ubi cum gratiarum actione sumpsisset sufficiebat ei ad alteram dominicam; Post multum autem temporis iterum regressus a deserto: exemplo abstinentie sue quam plurimos ad imitationem sui inuitauit; Inter quos accessit ad eum adolescens quidam cupiens eius esse discipulus; Cui ille cum habitu monachorum hoc est lebitonem et cucullam ac melotem que est caprina pell

imposuisset docere eum
de ceteris monachorum
institutionibus cepit in
multa sane cum sollicitu-
dine curabat sicubi quis
christianorum fuisset de-
functus: ut sepeliret eum;
Quem cum uidisset ado-
lescens ille discipulus
suus cum summa dilige-
tia mortuus indumenta
aptantem: dicit ad eum;
vellem ut et me mortuum
ita indueres. ac sepelires
magister; At ille ait. Ita
faciam fili: et tam copio-
se te induam donec di-
cas sufficit; Post non mi-
tum uero tempore de-
functus est adolescens:
et predictus sermo com-
pletur; Cum enim pluri-
ma ei indumenta circum-
dedit: ait ad eum coram
omnibus; Sufficiunt tibi
hec ad sepulturam filiule:
an ad huc uis ut aliquid
addamus; Tunc defunc-
tus uocem cunctis audi-
entibus emisit obuola-

ta iam facie uultuque co-
stricto: et dicit; Sufficit
pater: implesti quod
promiseras; Obstupu-
erunt autem qui presen-
tes aderant: et ammira-
ti sunt ualde super tam
mirabili facto eius; At
ille sepulto adolescente.
continuo ad heremum
rediit: summo studio
iactantiam declinans;
Quodam autem tempo-
re iterum de heremo ue-
nit ad uisitandos fra-
tres quos ipse institue-
rat. et cum quidam ex
eis in extremis ageret:
reuelatum est ei a domi-
no quod moriturus esset.
hora autem erat iam
ad uesperam; Festina-
bat ergo ut eum uidere
posset; vicus autem ubi
decumbebat eger: lon-
go ad huc aberat spa-
cio. et nolens nocte in-
trare uicium. simul et
saluatoris sermonem
intra semetipsum medi-

tans quo dicit. ambu-
 late dum ad huc lucē
 habetis in uobis ⁊ qui
 ambulat in luce non
 offendit: cum uiderit
 solem iam dimergi ait
 ad eum; In nomine ihū
 xpisti domini nostri sta
 paulisper in itinere tuo:
 et respecta me donec
 ad uicium perueniam;
 At ille cum aliqua iam
 mergi cepisset ex parte
 restitit: nec prius occu-
 buit quam homo dei
 peruenit ad uicium; hoc
 autem manifestū factū
 est omnibus illis qui
 ibidem consistebant;
 Stantes enim et intue-
 tes moras solis in occa-
 sum: mirabantur om-
 nes quid sibi hoc uell;
 quod tot horas in occa-
 sum suum non descen-
 deret sol; videntes autē
 patrem in uicium de he-
 remo uenientem: quere-
 bant ab eo quod hoc
 signum esset quod ostē-

deret sol; At ille respon-
 dit eis; Non meministis
 uocem domini et salua-
 toris nostri dicentem: si
 habeatis fidem sicut gr-
 num sinapis: maiora ho-
 rum signa facietis; At illi
 cum intellerissent eius fi-
 de solem stetit timore n-
 magno perterriti sūt plu-
 rimiq; eorum iunxerūt
 se ei discipulos: et sequi
 eum ceperunt; Cum autē
 ingressus fuisset domum
 illius fratris pro quo festi-
 nauerat et inueniss; eum
 iam defunctum: oratione
 facta. accedens ad lectu-
 lum osculatus est eū et
 ait; Quid magis habes
 desiderij frater: abire et
 esse cum cristo: an pma-
 nere in carne. Tunc ille
 recuperato spiritu paulu-
 lum resedit: et ait ad eū;
 Quid me reuocas pater:
 Melius est michi redire et
 esse cum cristo: permane-
 re autem in carne michi
 necessarium non est; Cui

dirit; Dormi ergo in pace
fili: et ora pro me; At ille
continuo recluans se in
lectulo obdormiuit; Hii
autem qui aderant obstu-
perunt dicentes; Vere
homo dei est hic; Tunc ille
induit adolescentem ut
sibi mors erat satis decore:
et totam noctem psalmis
ymnis q̄ peruigilem du-
cens honeste inuenē tra-
didit sepulture; Alium
autem fratrem cum uisi-
casset pater mutius in lec-
tulo decubantem: ubi ui-
dit eum quietem mortis
difficulter accipere: et gra-
uiter conscientie sue metu
redargui: ait ad eum; Cur
imparatus es fili ad pro-
fectionem? Accusatrix ut
uideo ignaue tue tecum
pergit conscientia; Tunc
ille exorabat eum dicens;
Obsecro te pater intercede
pro me ad dominū: ut
michi paruum temporis
spacium largiatur quo
possim emendare uitam

meam; At ille dirit ad
eum; Nunc spacium pe-
nitencie requiris? ubi
uite tempus implesti?
Quid facebas in omni
hoc uite tue tempore?
Non potuisti uulnera tu-
a curare. Quinimo: re-
uencioza semper adde-
bas; At ille cum p̄ma-
neret exorans: ait ad
eum senex; Si ultra nō
addas malis tuis mala:
orabimus pro te deum;
Bonus est enim et pa-
ciens: et indulget tibi
parum aliquid tempo-
ris uite: ut omnia debi-
ta tua persoluas; Et cū
post hec orasset deum:
surgens de oratione ait
ad eum; Ecce tres ānos
tibi dominus concessit
in hac uita tantum: ut
ex animo ad penitenti-
am conuertaris; Et ap-
prehensa manu eius e-
leuauit eum de lectulo;
At ille surgens sine ali-
qua dilatione secutus

est eum in desertum; Et
ubi completi sunt tres
anni: postea reuocauit
eum ad locum unde eum
assumpserat: iam non
quasi hominem sed quasi
angelum ex homine deo
consignans: ita ut om-
nes mirarentur de con-
uersatione eius; Cumque
conuenissent ad eum fra-
tres plurimi: statuit eum
in medio: atque ex eo mate-
riam sumens per totam
noctem doctrinam de fruc-
tibus penitentie et conu-
sionis dixit ad eos; Ipso
uero sermonem faciente:
quasi obdormitare frat-
ille paululum cepit: et
continuo in pace quie-
uit; Tunc facta oratio-
ne super eum: et omni-
bus que ad sepulturam
pertinent ex more com-
pletis: ad heremum prope-
rante abiecit; frequen-
ter autem et nilum ima-
nem hunc fluum pe-
dibus transiit: aquam

36
usque ad genua habens;
Alio tempore clausis osti-
is fratribus que in super-
ioribus solaris sedentibus:
ipse ingressus est ad eos,
Et frequenter ad quemcumque
locum uoluit quamuis
longe positum: intra mo-
mentum temporis euec-
tus est; Nam primo ad-
huc huius tempore conuer-
sionis sue cum esset in he-
remo: et ebdomadam ie-
iunasset: ante occurrisse
ei hominem in deserto
habentem panes et aquam
qui exhortatus est eum
ut perciperet cibum: qui
de celo ei fuerat destinatus;
Alio quoque tempore demo-
nstrans auri thesauros
plurimos quos pharao-
nis fuisse perhibebat: of-
tendit ei sub terra dimer-
sos; Cui respondisse fertur
pater mucius; Pecunia
tua tecum sit in interitum;
hec ergo et huius similia
plurima per eum fecit deus;
Sed alij nichilominus fue-

runt ante nos multi pa-
tres quorum dignus nō
fuit mundus: signa ce-
lestia et prodigia facien-
tes; Quid ergo mirami-
ni si nos parui homines
parua facimus: claudos
et cecos curantes. quod et
medici ex arte facere pos-
sunt: Et cum hec nobis
senex copres narraret: v-
nus ex fratribus nostris
quasi in incredulitate co-
rum que dicebantur te-
diare cepit: et pro tedio
dormitare; Cumque som-
no fuisset oppressus: iu-
dit per visum librum au-
reus litteris scriptum. in
manibus senis copres.
ex quo narratio eius de-
ducti uidebatur. et assis-
tentem quendam claris-
simum aspectus uirum. ca-
nicie uenerandum. cum
cominatione magna sibi
dicentem; Cur non audis
attente que recitantur?
sed incredulus dormitas.
At ille conturbatus eui-

gilat: et statim nobis
secrecius latino sermo-
ne que uiderat enarra-
uit; Inter hec autem
uidimus rusticanium
accessisse ad ostiū senis.
habentem uas harenae
plenum. et expectan-
tem donec senex sermo-
nem sue narrationis
expleret; Nos ergo ui-
dentes eum interroga-
uimus presbiterū quid
sibi uellet rusticani ille
stans et harenam tenēs
in uase; Et respondit
ad nos senior dicens;
Non quidem oportet
bat me ostioli uobis
hoc proddere ne uidea-
mur in dei opere glo-
riari. et merces laboris
nostri pereat. tamen
pro edificatione uest-
et utilitate. qui de lōgo
itinerare uenistis ad nos.
non paciar etiam hoc
abscondi a uobis. sed
enarro opera domini
que dignatus est imple

re per nos; Terra regi
onis huius que in via
no nostro colitur steri
lis ualde est et in fruc
tuosa fuit. ita ut si quādo
semina ex necessitate
suscepit: duplicata uix
rederet; Vermes enim
quidam nascebantur in
ipsis germinū culmis:
et ascendentem segetē
succidebant; Erant autē
agricole loci ipsius gen
tiles. Nos cum docuisse
mus deum credere. et
fidem cristi recipere: cus
tiani iam facti ueniūt
ad nos rogantes ut ore
mus dominum pro se
getibus illorum; Et cū
diceremus eis nos quē
oratuos sed fidem ipso
rum requiri apud deum
que hoc percipere me
reatur illi ex harena
hac que calcatur a no
bis sinus suos replen
tes obtulerunt nobis:
rogantes ut in nomine
domini benedicerem;

37
Et ego aio ad eos; Secun
dum fidem uestram fiat
uobis; Tunc illi auferen
tes harenam secum mis
cuerunt seminibus que
seminatum erant: et spar
serunt per agros suos:
et tantum fructum colle
gerunt quantum nulla
usquam potuit egypti
terra colligere; Ex eo er
go consuetudo est eis. bis
per singulos annos ue
nire ad nos: et eadē ex
petere a nobis; Sed et
illud non celabo uos:
quod michi dominus
ad gloriam nominis sui
prestauit; Descenderam
aliquando ad ciuitatē:
et inueni ibi uirū quēdā
doctorem manicheorū
seducentem populos;
Cum hoc habui conflic
tum sermonis. sed quia
erat uersutus nimis. et
concludere eum uerbis
non poteram. uentus ne
auditorum turbe ledere
tur. si ille in uerbis quasi

superior abscelisset au-
dientibus turbis dixit;
Accendite ignem pluri-
mum in medio platee:
et ambo intremus infla-
mam; Si quis nostrum
non fuerit adustus: huius
fides uera esse credatur;
Quod cum dixissem ualde
placuit populo: et con-
tinuo ignis accenditur
plurimus; Tunc ego ap-
prehendens eum: cepi
mecum pertrahere ad
ignem; Non inquit ita:
sed unusquisque nostrum
singulariter ingrediat;
Primus tamen tu debes
intrare: quia hoc ipsum
proposuisti; Et ego in no-
mine cristi consignans me
metipsum. medias flā-
mas ingressus sum; Ignis
uero huc illuc que disspgi
ac fugere me penitus
cepit; Steti in medio ig-
nis dimidia fere hora: et
in nomine domini inul-
lo penitus sum; Viden-
tes autem populi cum

⁊ iesus

ingenti ammiracione
acclamauerunt et be-
nedixerunt deo dicentes;
Mirabilis deus in sanc-
tis suis; Ceperunt autē
perurgere et maniche-
um: ut introiret in ignē;
At ille reluctari cepit:
et subtrahere se; Tunc
comprehentes eum tur-
be miserunt eum in
medio ignis et statim
circumdans eum flāma
atque adurens: semiuertū
reddidit; Et illū quidē
cum dedecore ex urbe
populus eiecit: clamans
et dicens. uiuus ardeat
seductor ille: me uero
assumentes secum et
benedicentes dominū:
ad ecclesiam perducunt;
Alio quoque tempore dū
transeo iuxta templū
quoddam uidi ibi sacri-
ficare gentiles: et aui
ad eos; Cur uos cum
sitis homines rationa-
biles immolatis mu-
tis et insensibilibus

38
simulacris. Nonne etiam uos multo magis sine sensu estis quam illi quibus immolatis. Ad hunc sermonem dominus aperuit eis intellectum. et relinquentes errorem suum quem agebant. secuti sunt me. et crediderunt saluari domino nostro; fuit michi aliquando ortulus monasterio uicinus. in quo propter aduentantes fratres cholera colere uidebamus. Quidam autem gentilis ingressus est nocte. et furatus est olera; Aue cum pertulisset ad domum suam. igni apposuit ut coqueret; Cumque tribus horis continuus ingenti igne suggesto neque feruere neque molliui aut calefieri aliquatenus potuisset. sed permansissent eadem uiriditate qua missa sunt et neque aqua quidem ipsa uel leuit

calefieri potuisset. in se met ipsum regressus ille qui furatus est. erepta rursus de foco cholera reportat ad nos. et prosteruens se ante pedes nostros rogare cepit ut peccata sui ueniam mereretur. et fieret christianus; Ad id et impetrauit; Accidit autem eadem die hospites uenire ad nos plurimos fratrum. quibus oportune cholera ipsa parata sunt; Gratias ergo referentes domino pro mirabilibus suis. duplicem leticiam gessimus. et pro salute hominis. et pro beneficiis diuinis;

Fuit. **De sancto heleno** et alius uir. **xviii.**
Sanctus helenus nomine; Hic a puericia in seruitio domino omni continentia et castissimis institutionibus enutritus. ad summa merita peruenerat; Denique cum ad huc puer esset in monasterio

si necessarius fuisset; ignis
ut euicino peteretur: ar
dentes prunas uestimē
to deferrebat illeso; Ad
ammirantes omnes q̄
aderant fratres: studiū
animi uite q̄ eius ac me
riti imitari cupiebant;
Huic quodam tempore
cum solus esset in here
mo: desiderium uescen
di mellis exortum est;
Et conuersus uidit i saro
fauum mellis in heren
tem. sed intelligens im
mici hanc esse fallaciā:
continuo increpans ait;
Discede a me deceptur:
et illecebrosa concupiscē
tia: scriptum est enim;
Spiritu ambulare: et cō
cupiscencias carnis ne
perfeceritis; Et statim de
relinquens etiam ipsum
locum discessit et abiit i
desertum: atq; ibi tantū
pro carnis concupiscen
tia puniēda ieiunio se
met ipsum cepit afflige
re; Tertia autem septima

na ieiunij sui uidit in de
serto iacere diuersa po
ma: et intelligens dolos
immici ait; Non man
ducabo neq; contingā:
ne fratrem meum hoc
est animam meā scan
dalizem; Scriptum est
enim. quia non in cibo
solum uiuit homo. sed
in omni uerbo dei; Cūq;
et sequenti septimana
ieiunaret: paululu in
sompno deductus est;
Et ecce angelus astitit
per uisum ei dicens; Sur
ge iam et quecūq; iue
neris tibi apposita: nic
hil dubitans uescere;
Frugens autem uidit
aque fontem lenibus
repletum fluentis eius
q̄ rivas in circuitu her
bis quibusdam tenens
odoratis q̄ preteritas.
et accedens decerpere
cepit et edere. sumit
et ex fonte poculū su
mere; Confirmabat
autem se nunquam

in omni uita sua tante
dulcedinis aliquid & tan
tesuauitatis habuisse;
Inuenit autem in ipso
loco etiam speluncam
quandam intra quam
aliquamdiu requieuit;
Et cum reficiendi corp
culi tempus et necessi
tas affuisset. per de nic
hilominus gratia nich
deerat eorum que pos
cebat a domino; Quoda
uero tempore pergebat
ad uisitandos fratres i
commodos quib; etiam
que necessaria erant ad
refectionem corporis de
ferebat; Et cum in itinere
eorum que portabat
onere grauaretur. uidit
onagros eminus tran
sire per desertum. et ex
clamabat dicens; In no
mine domini nostri ihe
su cristi ueniat huc un
us ex uobis. et suscipiat sar
anam meam; Et ecce u
nus ex omni grege to
ta cum mansuetudine

pergit ad eum; Tunc ille
prebenti se sponte et onus
imposuit. et ipse insedit.
et cum omni uelocitate
ab eo ad cellulas fratru
quo pergebat euectus e;
Alio rursus tempore do
minica die uenit ad qd
dam monasterium fratru;
Et cum uidisset eos non
plenam agentes sollemp
nitatem diei; causam re
quirit; Cum autem diris
sent ei pro eo quod pres
biter non ad esset quia
transfluuium maneret.
propter metum enim cor
codilli transire nullus au
debat; Tunc ille dixit eis;
Si uultis ego uadam. et
adducam eum ad uos; Et
continuo ad ripam flumi
nis pergit; Vbi cu nomine
domini inuocasset psto
fuit belua. et que solebat
ad esse ad perniciem ho
minum. affuit tunc ad
uehiculum. tergo q; suo
suscipiens eum cu omni
metu subiecta usq; ad p

rem ripe ulceriosis euenit;
Adiit continuo helenus
presbiterum: et exorare
cepit. ut ueniret ad fra-
tres; Erat autem indut
uilissimo et abiectissimo
indumento; Super quo
miratus presbiter. quis
aut unde esset. uel quid
sibi uellet inquit; Vbi
uero cognouit esse homi-
nem dei: sequi eum cepit
ad flumen; Et cum causare-
tur non inueniri nauigiū
quo transire possit: tunc
abbas helenus dixit ad eū;
Nichil uerearis pater: ego
iam nunc parabo uehicu-
lum; Et exclamans uoce
magna. ad esse bestiam
iubet; Que statim uoce
eius audita affuit: ac dor-
sum suum ad uehendū
placide prebuit; Prior
ipse ascendit: et inuitat
presbiterū dicens; Ascen-
de: nichil formidans; At
ille uisa belua exterritus:
retrocedere ac fugere ce-
pit; Omnes autem qui

aderant stupor ingens
et metus apprehendit.
uidentes hominem dei
corcodrillo euectū flumi-
nis alucum transire;
Qui ubi descendit secum
pariter in siccum adducit
etiam bestiam: dicens ad
eam; Melior tibi est mors
quam tot scelerum. et tor-
homicidiorum inuolui-
reatu; At illa statim cor-
ruens expirauit; In te-
ra per triduum in mo-
nasterio permanens
sanctus helenus doce-
bat fratres spirituali doc-
tina ita ut etiam non
nullorum cogitationes
cordis. et secreta consili-
a proferret in medium.
et alium quidem prode-
ret spiritu fornicationis
urgen. alium spiritu ira-
cundie. alium uero cupi-
ditate pecunie. non nul-
los etiam iactantie ac
superbie spiritu illudi.
alterius uero mansuetu-
dinis. alterius iusticie.

alterius etiam pacien-
 e testimonium dabat;
 Et sic utraq; ex parte ali-
 orum uicia. aliorum etiā
 uirtutes eraggerans;
 ad omnes eos pfectus
 mirabiliter excolebat;
 Agnoscentes uero singu-
 li quiq; ita agi in trase-
 metiplos ut ille nunci-
 auerat. corde compunc-
 ti emendabantur; Pro-
 fecturus autem: ait ad
 eos; Preparare holera
 uestra ad aduentū fra-
 trum; Et illis preparā-
 tib; continuo supue-
 nerunt fratres; **Quib;**
 honorifice susceptis; ip-
 se contendit ad heremū;
 Rogabat autem eum
 quidam ex fratribus ut
 permitteret eum seclū
 degere in heremo; Cūq;
 respondisset ei grande
 esse negotium. et plu-
 rimū laboris obsis-
 te re temptationibus
 demonum. eo cōten-
 tiosius iuuenis p̄siste-

bat. promittens se tunc
 ta toleraturum. tantum
 ut preberet ei copiam cō-
 sortij sui; Et cum p̄misit-
 set: secutus est eum ad he-
 remum; Quem ille in
 spelunca sibi uicina habi-
 tare iubet; Tunc demones
 aduolantes per noctem
 primū eum fedis ac tur-
 pibus cogitationibus
 eragitant. post hec uero
 etiam uiolenter irruere
 et necare eum aggrediū-
 tur; Effugiens autē iu-
 uenis et peruolans ad
 cellulam sancti heleni;
 quibus malis urgeret
 exponit; Tunc senior cō-
 solatus est eum paucis.
 et de uirtute fidei ac pa-
 cencie cōmonens. statim
 reuocat ad speluncam
 de qua effugerat et tam-
 quam sulcum quendam
 per harenam extra cellu-
 lam iuuenis digito suo
 ducens: precepit inōie do-
 mini ne audeant demo-
 nes statutum limitem

transgredi; Et ita uerbi
eius uirtute permansit
adolescens de reliquo se
curus; ferebatur de eo qd
et ipse adolescens in he
remo positus celestes se
pe percepisset cibos & fra
tribus ad se ueniens
cum nichil haberet qd
apponeret: affuisse que
dam adolescentem panes
ei et que erant necessari
a deferentem: eaq; cum
ante speluncam eius de
posuisset ultra nusquam
comparuisse. dixisse uero
eum ad fratres benedi
camus dominum qui p
parauit nobis mensam
in deserto; Hec et alia p
plurima de sanctoru pa
trium uita et conuersate
enarrans nobis pater co
pres. et cum omni affec
tu instruens post edifica
tionis sermonem intro
ducit nos in hortulum
suum: ostendens nobis
arbores palmaru alioru
q; pomorum quas ipse

plantauerat et dicebat;
Hec me in heremo plan
tare rusticanozu fides
ammonuit; Ut eni uidi
eos tantam fidem habe
re ut harenam sub nos
tris uestigijs colligen
tes per agros suos spar
gerent. et terram sterile
ad totius fecunditatis
uerterent ubertate. pu
dor inquam est si nos
inferiores inueniamur
hys infide quoru fides
per nos consignata est
deo; **De sco theone xix.**

Vidimus et aliu
non longe ab urbe
ad eam partem que mit
tit ad heremum nomi
ne theonem uirum sac
tum intra cellulam sua
clausum solitariu. qui
perhibebatur triginta
annis silentij habuisse
continenciam quicq; ta
multas uirtutes fa
ci
ebat. ut propheta
apud illos habere
tur; Conueniebant na

q; ad eum p

41

q; ad eum per singulos
 dies in firmorum pluri
 ma multitudo ad quos
 ille per fenestram ma
 num proferens et unius
 cuiusq; capiti super im
 ponens ac benedicens:
 eos sanos ab omni egri
 tudine remittebat; hic
 etiam ipso iusu tam ho
 norabilis erat. tantuq;
 reuerencie gerebat i uul
 tu ut inter homines an
 gelus uideretur. ita leti
 oculis plenus totius q;
 ae apparebat; huic cu
 ante paruum tempus
 ut comperimus nocte
 latrones superuenisset.
 aurum se apud eum in
 uenturos credentes. ora
 tione sola ita eos uinxit.
 ut foribus eius affixi mo
 uere se omnino no pos
 sent; Mane uero cum
 ad eum turbe solito co
 uenissent et uiderent
 ad ianuam eius latro
 nes uolebant eos igni
 tradere; At ille reru ne

cessitate compulsus: unu
 eis solummodo locutus e
 uerbum; Sinite inquit
 istos abire illesos. alioqu
 gratia a me refugit sani
 tatum; Populi uero ut
 audierunt he c contra
 dicere no au- d' etes:
 dimiserunt eos; Latro
 nes uero uiden tes qd
 secum gestum est. abiec
 ta scelerum uoluntate p
 teritorum q; malorum pe
 nitenciam agentes. ad
 monasteria uicina cofu
 giunt. atq; ibi emenda
 toris uite formam modu
 q; suscipiunt; Erat aute
 supradictus uir eruditus
 non solum egyptiorum
 et grecorum lingua sed
 etiam latinorum. ut et
 ab ipso et ab ipsis qui ei
 aderant didicimus; Sed
 et ipse releuare cupiens
 et consolari peregrinaci
 onis nostre labores. i ta
 bella scribens ad nos q;
 aiam doctrinamq; sui ser
 monis ostendit; Erat aut

cibus eius absq; ignis
opere; Dicebant autem
quod et noctibus ad he-
remum progrediens. co-
mitatu uteretur plurimo
heremi bestiarum; Ipse
uero hau uens aquam
de puteo suo et pre-
bens eis poculū; obse-
quio ferarum reuiu-
nerabat laborem; Huius
autem rei manifestū da-
batur indicium. quod uel
tigra bubalorum. caprea-
rumq; et onagrorū circa
eius cellulam plurima
deprehendebantur;

De sancto dyoscolo mona-

Uidimus **dyo. xx. lib.;**
Et alium uenerabi-
lem patrem apud thebai-
dam dyoscotum nomine.
presbiterum habentē in
monasterio suo centum
fere monachos; Quem eo
tempore quo accedit ad
sacramenta summā curā
summamq; persperam
habere diligenciam; ne
quis eorum qui accedit

in aliquo deferat consci-
entiam maculatam in-
tantum ut eos etiam
de his commoueret
que accidere per somp-
nia hominibus solent
uel per phantasias mu-
lieribus apparentibus
uel etiam per natural-
humoris habundanti-
am; Dicebat ergo si qui-
dem absq; mulierum
phantasias tale aliquid
eueniat non esse pecca-
tum. conuenit enim
humor in corpore ubi
propria repleuerit re-
ceptacula. suis necesse
est ut meatibus egera-
tur et ideo non trahit
ad peccatum; Vbi uero
uisus mulierum et blan-
dimenta carnis occur-
runt in hoc iam desite-
ris anime et erga hu-
iusmodi cogitationes
atq; illecebras occupa-
te dan confirmabat in-
dicia; Debere ergo mo-
nachos aiebat omni

genere a cogitationibus suis repellere humilimo di simulacra nec indulgere omnino in hec delabi sensus suos alioquin nihil differre ab hys q' secundum carnem uiuunt. quoniam si fieri potest etiam in eo satis agere debere. ut per multam continentiam ipsam superent habundantiam naturalem. fluxus q' eius labem orationis ac ieiunij continuacione restringant; Deniq' dicebat. et hys qui in delicijs uiuunt. et si forte corporis sui egritudo deposcat. ab omnibus que noxia esse iudicauerit medicus. abstinerebunt. cur non multo magis hoc monachus faciat. si anime et spiritus sanctas expetenda est.

De abbate hor. xvi.

Quidimus et alium apud thebaidem mirabilem uirum nomine hor; hic multorum

erat pater monachorum; qui habitu ipso honore uidebatur angelica. nona ginta iam agens etatis annos barba prolixa et claritatis canicie splendida uultu et aspectu ita letus ut plus aliquid haberet quam hominis natura paterecur; hic prius in ultima heremo plurimis abstinentie laborib; exercitatus. postremo in uicino urbis monasterium instituit; In adiacentib; autem habitacionis sue locis diuersi generis arborum siluas. ipse plantata ponendo conseruit in quibus ut nobis aplibus sanctis patribus affirmatum est. ante illius aduentum nullum omnino uirgultum fuit; De hoc autem plantauit hanc siluam. ut fratres quos ibi congregare cupiebat. non haberent necessitatem ligni gratia longius euagandi. habens

curam et in hijs que mi-
nisterio corporis necessa-
ria sunt. sed precipue sa-
lutis eorum ac fidei; Ipse
tamen cum esset in here-
mo herbis pascebatur et
radicibus quibusdam et
hec ei dulcia uidebantur.
aquam uero si quando in-
uenisset bibeat. oratio-
nibus et hymnis occupans
omne diei tempus ac noc-
tis; ut autem ad maturam
peruenit etatem. appa-
ruit ei angelus domini
in heremo per uisum di-
cens; Eris in gente mag-
nam. et multus tibi po-
pulus credet. et erunt
per te saluanda multa
milia hominum; Quan-
tos cumque autem in hac
uita positus conuerteret
ad salutem. super tantos
principatum accipies in
futurum; Et nichil uereca-
ris nunquam enim aliquid
deerit tibi eorum que ad
usum corporis pertineant;
quod dicens hec poposcens

adeo; hec cum audisset
ad uiciniora loca perit.
et primo solus sub par-
uo tugurio quod ipse
construxerat habitare
cepit; holeribus compo-
sitis uescens solis. inter-
dum etiam post continu-
ata ieiunia; Litteras pri-
mo ignorauit; Cum autem
de heremo ad hec que
supradiximus uiciniora
habitaacula accessisset.
data ei diuinitus gracia
est; Et cum ei a fratribus
oblatus fuisset codex.
quasi olim iam sciens lit-
teras legere cepit; Col-
lata est ei et aduersus
demonas uirtus. ita ut
multi ex hijs quos urge-
bant demonas etiam
inuiti ad eum raperent.
protestantes summo et
clamore de meritis eius;
Sed et alias quam plu-
rimas sanitates opera-
batur; Congregabant
interim ad eum plurime
multitudines monacho

43

rum; Inter quos cum nos
 etiam aduenissemus: uisus
 nobis: letissimus reddi;
 Cumque salutans nos oras-
 set. more sibi solito pedes
 hospitum propriis manu-
 bus lauit. et docere nos
 ex scripturis que ad edi-
 ficationem uite ac fidei
 pertinent cepit; Erat e-
 nim ei docendi gratia a
 deo collata; Cum itaque p-
 plurima scripturarum no-
 bis capitula sapienter
 differuisset. rursus ad o-
 rationem conuertebat;
 Consuetudo autem erat
 illi non prius corporale
 cibum sumere: quam
 spirituale in casti comu-
 monem perciperet; Quo
 percipito. post gratiarum
 actionem adhortari nos
 etiam ad reficiendum cepit;
 Ipse tamen sedens nobis
 cum nunquam cessabat
 aliquid de studiis spiritu-
 alibus commoneere; Nar-
 rabat ergo nobis tale a-
 liquid; Scio inquit homi-

nem quendam in heremo
 per tres continuos annos
 nullum sumpsisse terrenum
 cibum; Angelus enim dei
 terna quaque die escam ei
 deferrebat celestem; et hic
 ei cibus erat hic potus; Et
 iterum scio huiusmodi ho-
 minem quia uenerunt ad
 eum demones in specie ce-
 lestis militiae et habitu an-
 gelorum currus igneos a-
 gentes plurimo apparatu
 tamquam aliquem magnam
 regem deducentes. huiusque
 qui acetens ut rex haberi
 uidebatur. dicebat ad illum
 qui hec uidebat; Implesti
 omnia o homo superest
 ut adores me et transferam
 te sicut heliam; Sed mo-
 nachus hec audiens dice-
 bat in corde suo; Quid est
 hoc quod dicitur. Ego co-
 tidie saluatorem qui est
 rex meus adoro. hic si ille
 esset quomodo hoc a me
 posceret. quod indesinenter
 me facere sciret; Et post
 hec respondit ad ipsum;

Ego habeo meum regē
quem cotidie sine inter
missione adoro. tu autē
fallar non es rex meus;
Et continuo inimicus
ad hec uerba nusquam
comparuit; Verum hec
ille quasi de alio nobis
narrans. sua gesta sub al
terius persona nobis me
morabat; Patres tamen
qui aderant ipsi nobis
confirmabant quod ipse
esset qui hec uidisset et
audisset; Erat enim hic
magnificus pater q̄ inter
cetera bona hoc etiam h̄
hoc prestabat aduenien
tibus fratribus et cū ipso
habitare uolentibus; fa
ciebat conuocare fratres
qui secum erant et ī vna
die aduenienti fratri cel
lulam edificauit; Et erat
in hoc opere magna ala
citas fratrum. unoquoq; e
orum festinante lateres
conuehere. aut lutū por
rigere. aut aquam infū
dere. aut ligna deferre;

Vbi uero perfecta fuisset.
ipse cum omnibus utē
sibilibus uel necessarijs
instructam fratri trade
bat; Hic aliquando cū
falsus quidam frater
ad se uenisset et ut uide
retur nudus uestimen
ta sua occultasset argu
it eum coram omnib;:
et in medium que oc
cultauerat protulit;
Quo facto ita pertimu
erunt omnes. ut de re
liquo nemo auderet co
ram ipso fallere; Tanta
erat in eo uirtus animi.
et tanta diuine gratie
magnitudo. quam ab
stinencie labore et fidei
puritate quesierat; uul
titudines autem fratrum
cum ipso posite tanta
gracia erant replete ut
cum ad ecclesiam cōue
nirent chori angelorum
uestibus ac mentibus
resplendentibus ad imi
tationem uirtutum ec
lestium Symonis et lau

ribus dei per iugiles
viderentur; **De civitate**

Venimus **oxrincho**
autem et ad **xxii**;
civitatem quandam the
baidis nomine oxrin
chum in qua tanta reli
gionis deprehendimus
bona ut ea nemo dig
ne sufficiat enarrare; Re
pletam namque eam mo
nachis intrinsecus uidi
mus. et extrinsecus ex
omni parte circumdatam;
Ledes publice si que in
ea fuerant et templa su
perstitionis antique ha
bitationis nunc erant
monachorum. et per to
tam civitatem multo
plura monasteria quam
domus uidebantur; **S**unt
autem in ipsa urbe qui
aest ampla ualde et po
pulosa duodecim ecclesi
e in quibus publicus
agitur populi conuictus
exceptis monasterijs in
quibus per singula ora
tionum domus sunt;

Sed nec porte ipse nec tur
res civitatis. aut ullus oi
no angulus eius mona
chorum habitacionibus
uacat. quique per omnem
partem civitatis die ac
nocte ymnos et laudes deo
referentes urbem totam
quasi unam dei ecclesiam
faciunt; Nullus enim ibi
inuenitur aut hereticus
aut paganus sed omnes
ciues xpistiani. omnes ca
tholici sunt ut nichil om
nino differat siue episco
pus in platea oracione.
siue in ecclesia iudicat;
Ipsi quoque magistratus
et principales civitatis
et reliqui ciues studiose
per singulas portas statu
unt qui obseruent. ut si
bi apparuerit peregrinus
aut pauper; certatum
ad eum qui preoccupa
uerit adductus que sunt
necessaria consequatur;
De his autem que erga
nos ab ipsis populis ges
ta sunt uidentibus transi

re nos per ciuitatē suam
et uelut angelis occurrē
tibus atq; honorem defe
rentibus quomodo enar
rem. aut de ipsis mona
chis et uirginibus quoz
in numero multitudines
ut supradiximus in illa
urbe habentur. Requirē
tes enim nos a sancto e
piscopo loci ipsius uigin
ti milia uirginum et decē
milia monachorum inibi
haberi comperimus; Quo
rum omnium affectum
erga nos et honore que
erhibebant nobis expo
nere nec sermo sufficit. n̄
uictundia permittit. quo
modo pallia nostra scin
derentur unoquoq; nos
sibi rapiente. et ad se duce
re cupiente; Vidimus quoq;
ibi plurimos sanctorum
patrum diuersas dei gra
tias habentes alios in uer
bo dei. alios in abstinentia.
alios in signis et uirtu
bus ministrantes; **De scō
serapione monacho xxiii.**

Vidimus et alium
quendam presbi
terum in regione
arsinoite nomine sera
pionem multorum mo
nasteriorum patrem s̄b
cuius cura plura et disp
sa monasteria quasi decē
miliū habebantur mo
nachorum. qui omnes e
ex laboribus propriis.
quos precipue messis tē
pore mercede manuum
conquirebant. parte plu
rimam ad supradictum
patrem conferentes in
usus pauperum destina
bant; hoc autem moris
erat. non solum ipsis. sed
et omnibus pene egyp
tis monachis ut messis
tempore se locent ad me
tendum operam suam.
atq; ex eadem mercede
octogenos unusquisq;
modios frumenti plus.
minusue conquirant.
et horum partem pluri
mam pauperum usibus
offerunt. unde nō solum

regionis ipsius indige-
 tes alantur. sed et alex-
 andriam naues onyste
 frumento dirigant. uel
 in carcerem conclusis. ut
 reliquis peregrinis atq;
 egentibus prorogande;
 neq; enim intra egyptu
 sufficiunt pauperes qui
 possint misericordie coru
 fructus. et largitatis assu-
 mere; vidimus autem
 et in regionibus mem-
 pheos et babilouis in-
 numeras multitudines
 monachorum apud q^s
 diuersas uirtutu gratia
 ac morum ornamenta
 perspeximus; Ibi autem
 tradunt esse loca illa in
 quibus ioseph fertur re-
 conadisse frumenta q^s
 et thesauros ioseph uo-
 cant. alij uero pyrami-
 des quas dicunt ipsas
 esse in quibus tunc fru-
 menta congregata sut;

U De sc^o apollonio;
 uadebant seniores
 fuisse quendam perse-

ucionis tempore nomi-
 ne apollonium; Qui cu
 magnificam uitam egis-
 set inter fratres. etiam r-
 dyaconus ordinatus est;
 Tempore ergo persecuci-
 onis erat ei studium sin-
 gulos quosq; circuire fra-
 tres: et cohortari eos ad
 martirium; Cumq; fuisset;
 etiam ipse comprehensus
 et in carcerem trusus gen-
 tium plurimi tamqua
 insultantes ueniebant
 ad eum. et uerbis blasfe-
 mus et impijs confutabat;
 Inter quos fuit quidam
 philemon nomine coran-
 la famosissimus. et omni
 populo amabilis; Qui
 cum multis eum fatiga-
 ret iniurijs impium et
 scelestum et seductorem
 uocans. multorumq; mor-
 talium deceptorem. dig-
 numq; esse ab omnibus
 odio haberi; Cumq; hec
 et multa alia aduersus
 eum grauiora loqueret
 respondit ei apollonius

dicens; Misereatur tibi do-
minus fili. et nichil tibi h-
horum que locutus es re-
putet ad peccatum; Hec
cum audisset philemon
corde conpunctus est. uim
q̄ uerborum eius supra hu-
manum morem in sua me-
te persensit. incantum ut
xp̄istianum se repente fate-
retur; Et inde statim puo-
lat ad tribunal iudicis atq̄
in conspectu totius populi
proclamans iniuste inquit
agis o iudex iniquitatis:
uiros religiosos et deo a-
mabiles puniens. nichil e-
nim mali christiani uel faci-
unt uel docent; sic ille hec
audiens primo quidē pu-
tabat ut pote loci illius ho-
minem. idci aliquid propo-
nere. sed cum uidisset hec
eum sedule prosequentē
et cum omni constancia as-
serentem. dicit ad eū; Insa-
nus inquit o philemon et
mente captus est subito; sic
ille dicit; Ego non sum isa-
nus sed tu iniustissimus et

in sanissimus iudex es. q̄
tot iustos iniuste peri-
mis uiros; Ego enim
christianus sum. quod ē
genus optimum homi-
num; Tunc ille corā po-
pulo cepit eum primo
plurimis blanditijs re-
uocare uelle in id quod
eum nouerat; Sed ubi
immobile uidit. omnia
intendit in eum gene-
ra tormentorum; Cogu-
ito uero quod ex uerbis
apollonii hec facta fue-
rit permutatio. corrup-
tum etiam apolloniū
grauioribus subdit tor-
mentis. et deceptoris in
eum crimen eraggerat;
Apollonius uero dicit
ad eum; Vanam et tu
iudex et omnes qui as-
sistunt et audiunt me
hunc meum quē diabo
errorem. deceptionem
q̄ sequeremini; sic ille
ubi hec audiuit. et ipsū
et philemonē ignibus
trahi in conspectu populi

h iussit; Illi uero post q̄
 ingressi sunt flammās be
 atus apollonius cunctis
 audientibus clamabat ad
 dominum dicens; Non
 cradas domine bestijs a
 nimas confitentes tibi;
 sed ostende nobis eundē
 ter salutare tuum; Igit̄
 ubi hec in auditu populi
 et iudicis ad dominum
 locutus est apollonius.
 repente nubes repleta to
 re circumdedit uiros. et
 flammās accensi ignis
 extinxit; Super quo stu
 pefacti et iudei et popu
 lus una omnes uoce cla
 mare ceperunt; Magnus
 et unus deus cristianor
 solus; Sed hec cum fuiss̄
 sent prefecto alexandri
 no nunciata. semet ipso
 truciencior redditur. et
 electis quibusdam de of
 ficio suo crudelissimis r̄
 seuisissimis. non tam ho
 minibus quam bestijs;
 mittit et iubet quod et
 ipsum iudicem qui mira

vlib; diuinis crediderat.
 et eos per quos uirtus dei
 apparuerat. uinctos alex
 andriam adducerent; Igi
 tur cū adducerentur pari
 ter omnes uincti affuit
 gloria dei in uerbo. et cepit
 apollonius eos qui se uic
 tos ducebant fidem dei
 docere; Auḡ cum domi
 ni misericordiam credidiss̄
 sent. et fidem dei tota cor
 dis firmitate percepisset
 semet ipsos cum hys ^{quos} erui
 bere uenerant uinctos of
 ferunt iudici. et xpustianos
 se esse pariter profitent̄;
 Quos cum prefectus in
 fide domini pertinaces
 et immobiles peruidisset
 uniuersos pariter iubet
 in profundum maris di
 mergi. ignorans impius
 quid ageret. hoc enī sanc
 tis non mors sed baptis
 mum fuit; Sed et horum
 corpora dei sine dubio p
 uidentia integra illibata
 q̄ maris unda reportauit
 ad litus que ab hys qui

obsequii causa summa ue-
nerant suscepta ac reuo-
cata sub uno sepulchri do-
micalio collocata sunt. a
quibus vsq; ad presens te-
pus uirtutes multe et sig-
na miranda omnibus co-
sumuntur; Sed et uota
omnium atq; oraciones
suscipiuntur ab eis. et cu
fructu petitiones implen-
tur; Quo etiam et nos di-
dignatus est dominus ad-
ducere. et uota nostra ora-
ciones q; complere; **xxvi;**

De nitrie monasterijs

Uenimus autem et
ad nitrie famosissi-
mum in omnibus egyp-
ti monasterijs locum qui
quadraginta fere milib;
abest ab alexandria ex no-
mine uici adiacentis in
qua nitrum colligit nitri-
e uocabulum trahens. p-
spiciente. hoc credo iam
tunc diuina prouidenci-
a. quod in illis locis pec-
cata hominum tamqua
nitro sordes abluende es-

sent et abolende; In hoc
igitur loco quingenta
fere aut non multomi-
nus cernuntur uicinia
sibi et sub uno posita ta-
bernacula in quibus ali-
qui plures simul. aliqui
pauci. non nulli etiã sin-
gulares habitant. 7 ma-
sionibus quidem diuisi.
animo autem ac fide ac
caritate ualde coniunc-
ti. et in separabiles ma-
nent; huic ergo cum ap-
propinquarem loco
ubi peregrinos fratres
aduenire senserunt con-
tinuo uelut examen a-
pium singuli quicq; ex su-
is cellulis proruiunt. atq;
inobuiam nobis leto cur-
su et festina alacritate
contendunt portantes
secum quam plurimi ip-
sorum urceos aque. et
panes. secundum quod
propheta corripens qsb-
dam dicit. quia non ex-
istis filijs israel obuia-
tum pane et aqua; Tunc

47

demde susceptos nos ad
 ducunt primo cum psal
 mis ad ecclesiam pedes
 lauant. ac singuli quicq
 linteis quibus utebant
 abstergunt quasi ue la
 borem leuantes. re aute
 uera uite humane erup
 nas mysticis traditio
 nis abluentes quidem
 ergo nunc de humanita
 te eorum quid de officijs
 quid de caritate loquar.
 cum omnes gestiret nos
 ad suam quicq; introduce
 re cellulam. et non ea so
 lum que hospitalitati te
 ventur explerent. sed isu
 per de humanitate qua
 ipsi pollebant docere aut
 de mansuetudine atq; a
 lijs huiusmodi bonis q
 apud illos uelut ad hoc
 ipsum de seculo seques
 tratos diuersa quidem
 gracia. una tamen eade
 q; doctrina discuntur;
 Nusquam sic uidimus
 florere caritatem nusqm
 sic uidimus opus ferue

re misericordie. et studium
 hospitalitatis impleri;
 Scripturarum uero diuina
 rum meditationes. et in
 tellectus atq; sciencie diu
 ne nusquam tam euides
 exercitium ut singulos pe
 ne eorum oratores credas
 in diuina esse sapientia;
 Post hunc uero alius est
 locus in deserto interiore
 decem fere ab hoc milib;
 distans; Quem locum pre
 multitudine dispersarum
 in heremo cellularu cellia
 nominarunt; Ad hunc lo
 cum hij qui prius fuerint
 imbuti. et secretiore iam
 depositis rudimentis du
 cere uolunt uita secedunt;
 Heremus est enim uasta
 ac cellule tanto inter se
 spacio distantes. ut neq;
 in conspectu sibi inuicem.
 neq; in uocis auditu sint
 posite; Singuli per cellulas
 comanent; silenciu igen
 et quies magna est inter
 eos; Die tantum sabbati
 et dominica in unum ad

ecclesiam coeunt. et sibi
metiplos inuicem tamq̄
celo redditos uident; Siq̄s
forte in conuentu illo de
fuerit. intelligunt statim
cum corporis aliqua ine
qualitate decentū. et ad
uiscandum eum nō om
nes quidem simul diuer
sis tamen temporibus
abeunt portantes secum
vnusquisq̄ si quid apud
se est quod egro possit g
gratum uideri; Aliā uerō
ob causam nullus audet
proximi sui obturbare si
lencium. nisi quis forte p
possit in uerbo instruere.
et uelut athletas in ago
ne positos sermonis con
solacione perurgere; Mul
ti ipsorum a tribus ⁊ qua
tuor milibus ad ecclesiam
coeunt; Et cum longo ase
metipsis spacio habita
cionis cellule eorum diu
mantur. caritas in eis tan
ta est et tanto intra semet
ipsos et erga omnes fra
tres constringunt affectu.

ut in ammiracione et ex
emplo sint omnibus;
Vnde et si quis forte volu
erit habitare cum eis u
ubi intellererint unus
quisq̄ cellam suam of
fert. **De scō ammonio xx**

Adidimus quendā **vij**;
apud eos uenera
bilem patrem ammoni
um nomine. uirum ique
deus omnem plenitudi
nem spiritualium concu
lerat gratiarum; Carita
tis in eo gratiam cum ui
deres nichil tale usquā
uidisse te diceres; Sed si
humilitatem considera
res. longe eum in hoc do
no potentiozem ceteris
estimares; Et rursus si pa
tenciam. si mansuetudi
nem si benignitatem in
singulis eum uirtutib⁹
ita precellere iudicares.
ut quid cui preferri debe
at ignorares; Donum u
uero tantum sapientie.
et scientie ei conculerat
dominus. ut nullū fere

ex omnibus patribus ita penetrasse aulas totius scientie crederes. sed nec ita aliquem receptum esse intra cubiculum sapientie dei omnes qui eum uiderant fatebantur; huic erant duo fratres eusebius et eutemius; Nam Dioscorus qui maior natu in eis fuerat. ad episcopatus gratiam raptus est; hi ergo fratres erant. et non solum carne sed etiam uita atque institutione. et tota animi uirtute germani; Qui omnes simul eos qui in illis locis habitabant fratres tamquam si nutrix foueat filios suos ita unumquemque instruere et consolabantur. et docentes ad summam perfectionem nitebantur educere;

Quidimus .. cere;

ergo supradictum hominem dei ammonium habentem monasterium inter eos muro circumdatum. quod in illis locis ex

lateribus rudis fieri facile solet. amplum et omnibus necessariis instructum. in quo etiam puteum ipse foderat; venit autem quidam frater saluan apud eos uolens. adijt eundem ammonium interrogans si tibi esset cellula vacans in qua habitare posset; Tunc ille; Ego inquit requiram. sed donec inueniam hic esto in monasterio. ego enim iam nunc egrediar ut requiram; Et relinquens ei omnia pariter cum monasterio. ipse procul ab eo loco paruissimam cellulam reperit atque in ea se constituit. frater quoque qui nuper aduenerat cum omnibus que in eo fuerant cessit monasterio; Sed et si plures fuissent qui forte uenirent ad eos et saluan cuperent: supradictus uir fratribus congregatis omnibus cum alacritate iuuantibus sub die una monasterium construerebant. et cum singulis quibusque

monasterium

expleuissent monasterium.
inui tabantur hi qui ma-
sui erant ad ecclesiam quasi
refectionis gratia; Quibus
inibi occupatis unusquisque
fratrum de cellulis suis
proferentes que necessa-
ria erant singulorum nouas
cellulas instruebant. ita
ut consolacione caritatis
nichil omnino uel utensi-
lium que ad uictum re-
quiruntur deesset. et ma-
nifesta fieret uniuscuiusque
oblacio; Regressi ergo ad
uesperam. hi quibus cel-
lule fuerant preparate in-
ueniebant posita omnia
que ad usus erant necessa-
ria. et ita instructa. habi-
tacula. ut nichil prorsus de-
esse conspicerent.

Quidimus inter eos
quendam ex senioribus
uirum bonum nomine di-
didimum. in quo multa erat
gratia domini. quam in
eo etiam uultus ipsius in-
dicabat; Hic scorpiones
et cornutas bestias quas

cerastes uocant et angues
qui in illis locis post fer-
uorem solis acerrimi ha-
bentur. tamquam terre
quosdam uermiculos con-
culcabat. et ita extingue-
bat ut nichil omnino ni-
mali ab hijs pateretur;

Quidimus apud eum
et alium summe
antiquitatis patrem cro-
nium nomine in senec-
tute bona et perfecta e-
tate durantem; Tentum
namque et decem etatis
sue agebat annos; hic
ex discipulis ad huc bea-
ti antony super erat cui
inter ceteras animi uir-
tutes. humilitatis gra-
ciam uidimus imensam;

Erat autem et alius
ad huc ex discipulis
antony origenes nomi-
ne. uir per omnia mag-
nificus et summe pru-
denae; Cuius narracio
et sermo de uirtutibus
optimi magistri homi-
nis dei edificabat audi-

entes omnes et inflam
mabat uehementer: ita
ut oculis cerni que ab ip
so narrabantur putares;

Vidimus ibi et sapi
entissimum uirum
ac per omnia mirabile
euagrium; Cui inter ce
teras animi uirtutes ta
ta concessa est gracia dis
cernendorum spirituum.
et purgandorum sicut
apostolus dicit ut nullus
alius putaretur ex patri
bus ad tantam sublimi
um et spiritualium reru
saeciam peruenisse; Cui
quamuis rebus ipsis et
experimentis et quod e
super omnia per gracia
dei magna collata fue
rit intelligentia. accessit
et hoc ut multo tempo
re instructus fuerit abe
ato machario quem fa
mosissimum in dei gra
tia signis qz et uirtutib
insignem fuisse omnib;
notum est; Hic ergo eua
grius incredibilis erat

abstinentie; Super omni
a tamen monebat fratres
si qui forte studium gere
rent uel humiliandi cor
poris uel phantasias ab
eo demonum repellendi
ne in bibenda aqua lar
giori mensura uterentur.
Dicebat enim quia si aq
multa corpus infunda
tur maiores phantasias
generat. et largiora recep
tacula demonib; prebet;
Sed et multa alia de ab
stinencia summa cu deli
beracione dicebat; Ipse
autem non solum aqua
parcissime utebatur. sed
et pane penitus abstine
bat; Illi uero qui in illis
locis morabantur fratres
pane solo et sale contenti
erant; Et in illa omni ml
titudine uix inuenires
aliquem qui oleo saltem
uteretur. plures aute in
eis nec iacentes somnu
sed stantes. et ut ita dica
in meditatione diuinor
uerbor positi capiebant;

Sicut **De scō ammonē**
sane habitacionis mo-
nasteriorum que sunt in
uicia. summum tradebat
ammonem quendam; Cui
animā cum esset a cor-
pore iudic fieri ad celum
sanctus antonius sicut
refert scriptura illa que
uitam describit antony;
Hic igitur ammon loci
plenibus et generosis pa-
rentibus natus est: a qui-
bus inuitus ad nuptias
cogitur; Et cum uim pa-
rentum non posset effu-
gere. accepta uirgine cū
intra nuptiales thalamos
conuenissent. et data eis
essent cubiculi secreta silē-
tia alloqui puellam de
pudicitia et de conseruā-
da uirginitate cepit hor-
tari dicens; Quia corrup-
tio sine dubio inuenit cor-
ruptionem. et incorruptio
in corruptionem sperat;
Multo melius est si uter
q; nostrum in uirginitate
perduret. quam ut alter

corumpatur ex altero; sic
quiescit uirgo. silencio te-
gitur incorruptionis the-
saurus; Cumq; plurimo
tempore solius dei con-
tenti testimonio deo ma-
gis essent quam carne
sanguine q; coniuncti p
post obitum parentum
ille quidem ad hunc in-
cū deserti secessit locū.
uirgo uero intra domū
residens breui tempore.
et ipsa multitudini uir-
ginum. et ipse multitu-
dini presuit monachor;
Cumq; secretis resideret
in heremo adolescens
quidam qui morsu canis
rabidi actus in rabiem
uersus erat multis uinc-
tus catenis ad eum dedu-
citur. prosequenti; eū
parentibus et rogantib;
pro eo; At ille; Quid mi-
hi molesti estis homi-
nes; Supra merita mea
est quod expetatis; Sed
tamen hoc uobis iudica-
re possum quod in ma

nibus uestris est sanitas eius; Reddite uidue boue quem furati estis. et sanus uobis redditur filius uester; Ac illi extimuerunt quidem quod ea que in secreto gesta sunt non lauerunt hominem dei gauisi sunt tamen quod hanc eis uiam salutis ostendit. et sine mora ut reddiderunt direpta. orante homine dei etiam iuueni sanitas redditur;

Alio quoque tempore cum uenissent ad eum quidam probare uolens animos ipsorum dicit dolum sibi esse necessarium. ubi aquam per aduenientibus congregaret; Et cum pollicati fuissent perlaturos se. unum ex ipsis graue sibi dicit dicens posse periclitari camelum suum si ei tam graue onus imponeret; Et ait ad alterum; Tu si uis aut potes deferre; ego camelo meo parito ne

morietur; Tum alter michi inquit ut ipse nosti camelus non est. sed asinus; Numquid potest quod camelus portare non ualet asinus portare? At ille facti inquit quod uis. tu uideris. ego enim non interinam camelum meum; Tum ille. ego inquit imponam asino meo pondus quod tu camelo tuo onerosum dicas et merita hominis dei facient quod impossibile est esse possibile; Et ita impositum dolum asino peruenit usque ad monasterium hominis dei. ita ut nec asinus sentiret si aliquid oneris portaret; Quem ubi uidit ammon. bene fecisti inquit in asino deferens dolum. college enim tui mortuus est camelus; Et regressus inuenit ita gestum. ut perdidit famulus dei; Sed et multa alia per eum dominus signa ostendit; Nam et fluvium nilum

cum transire uellet. et erue-
re se erubesceret. subito in
alteram ripam translat^{us}
est; Beatus autem anto-
nius in summa ammira-
tione uite eius institutio-
nem atq; animi uirtutes
habuisse memoratur;

De sancto ueno xxvii

Uidimus et alium senē
in mansuetudine om-
nes homines precel-
tem uenim nomine. de
quo asseriebant fratres
qui cum ipso erant quod
neq; iuramentum nec mē-
dacium ex ore eius pces-
serit. neq; ullus hominū
uacū eum uiderit aliquū-
do. aut sermonem super-
fluum otiosum q; profe-
rentem. sed erat uita eius
in summo silencio. mores
q; tranquilli et per omni-
a quasi angelici ordinis
uir humilitatis quoq; in-
uicise et in omnib; pro-
nichilo semet ipsum ducēs;
Deniq; multum nobis ro-
gantibus ut aliquem ser-

monem ab eo edificatio-
nis audiremus. uir ipe-
trare potuimus ut pau-
ca nobis de mansuetu-
dine loqueretur; hic ali-
quando cum bestia que
ippotamus appellatur.
regionem sibi proximā
uastaret. rogatus ab a-
gricolis uenit ad locum;
Et cum inmanem beluā
peruidisset. ait ad eam;
Precipio tibi in nomine
iesu xpi ne ultra uas-
tes hanc terram; Tunc
illa quasi angelo perse-
quente effugata nusq;
omnino comparuit. si-
mili modo etiam corco-
drillum ab eo alio tem-
pore fugatum phibent;

De sancto ysidoro.

Uidimus. xxviii;
Et apud thebaidā
etiam ysidori monaste-
rium nominatissimū
amplissimis spacijs ar-
cumseptum muroq; cir-
cundatum mille in quo
habitantibus uiris lar-

ga prebebantur habita-
cilia. intrinsecus putei p-
plures orti irrigui. omni-
um quoque pomorum ar-
borumque paradisi et quicunque
necessaria usibus erant
sufficiens immo habun-
danter prouisa. Iob hoc ut
nulli monachorum intrin-
secus habitantium neces-
sitas ulla fieret exire
foras ad aliquid require-
dum; Senior quidam iur-
grauis et de primis elec-
tus ad ianuam sedens
hoc habebat officium. ut
aduentantes ea lege sus-
ciperet. quo ingressi ultra
non exant; Si ergo semel
ingredi placuerit. stat im-
mobilis lex; Sed quod a-
mirabilius est. ingressu
non iam legis necessitas.
sed uite beatitudo retinetur
et perfectio; hic ergo se-
nior in ianua ubi ipse co-
manet ad herentem sibi h-
habet hospitalē cellulā
in qua aduentantes hos-
picio recipiat. et omni h-

57
humanitate refoueat; ut
ergo et nos ab eo suscepti
sumus introeundi quidem
nobis copia nulla fuit. ab
ipso autem didicimus quomodo
institutionum beatitudo
gereretur intrinsecus; Du-
os aiebat esse solos se-
iores uiros quibus permis-
sa est egrediendi ingredien-
dique libertas. qui opera fra-
trum dispensarent. et que
necessaria sunt inferre cu-
rarent. ceteros uero ita esse
in silentio et quiete oratio-
nibus. et religiosis studiis
operam dantes atque animi
uirtutibus polientes. ut o-
mnes signa faciant. et
quod uere omnium mirifi-
cum signum sit nullus eorum
egritudinem cuiusque infir-
mitatis incurrit; sed cum
unicuique finis uite adue-
nerit omnimodis prenos-
cens. et indicans ceteris fra-
tribus suis. atque omnibus
uale dicens. ad hoc ipsum
recubans spiritum letum
emittit;

A De abbate syro xxix.
Abbas syrus aliquan-
do. et ysaias et pau-
lus occurrerunt sibi iu-
cem ad ripam fluminis.
erant autem isti iuri sume
abstinentie et totius
religionis. hi pergebant
uisitare sanctum quen-
dam iurum nomine a-
nuph; sicut erat ante mo-
nasterium ad quod ibant
mansionibus tribus. Cui
ergo uellent transire flu-
uim nec esset copia tran-
seundi. auit ad semetip-
sos; Petamus a domino
gratiam ut inueniamus.
ne impediatur nobis bo-
ni operis iter; Et conuer-
si ad abbatem syrum tu-
auit pete precipue a do-
mino scimus audire?
quia prester tibi que pe-
tieris; sic ille cohortatus
etiam ipsos genua secum
curuare in oratione pro-
strauerunt se in faciem
coram domino; Et cum
impleta oratione surrex-

issent: ecce uident appelli-
nauigium ad ripam flu-
minis. ad iter quod actu-
ri erant expeditum; hoc
ascendentes aduersum
fluminis cursum ita ue-
lociter ferri ceperunt ut
intra horam unam toti-
us itineris quod acturi
erant per triduum con-
ficerent spacium; Cumq;
applicuissent ad terram.
ysaias ait; Dominus of-
tendit michi iurum ad
quem properamus occur-
rentem nobis. et unius
cuiusq; nostrum secreta
cordis apperientem; Sed
et paulus ait; Et michi
dominus ostendit quod
post triduum educat eu-
de hoc mundo; Cui ergo
iter quod ducit ad monas-
terium de flumine incede-
re cepissent. progressiq;
paululum essent occur-
rit eis supradictus iur-
ad quem uisitandum per-
gebant et salutans eos
ait; Benedictus domi-

nus qui uos nunc michi
 in corpore. et ante osten
 dit in spiritali; Et tunc ce
 pit de uniuersisq; eor
 meritis que habebant
 apud deum atq; actibus
 memorare; Tunc paul
 ait; A m et nobis domi
 nus ostendit quod post
 triduum te de hoc mun
 do assumat. petimus a
 te ut etiam de tuis nob
 uirtutibus et actibus q
 quibus deo placuisti e
 narres. nec uerearis iac
 tance notam. abcessurus
 enim de hoc mundo ad
 imitationem postens ges
 torum tuorum memoria
 derelinquas; Tum ille nic
 hil inquit magnu me fe
 cisse memini. hoc tamen
 custodiu ex quo nomen
 saluatoris nostri in perse
 cutione confessus sum ne
 post confessionem uerita
 tis mendacium de ore me
 o procederet. neq; post a
 morem celestium terreni
 aliquid amarem; Sed

nec in hys gratia domini
 defuit michi; Numquam
 me enim fecit egere aliqd
 terreni. omnem que desi
 deravi cibum angelorum
 deferens ministerio; Nichil
 horum occultauit domini
 michi que geruntur in ter
 ris; Numquam defuit cor
 di meo lux eius. per qua
 suscitatus somnum corpo
 ris non requirerem. desi
 derium semper habens
 uidendi eum; Sed et an
 gelum suum assistere mic
 hi semper fecit. edocente
 me de singulis quibusq;
 uirtutibus mundi; Lux
 mentis mee numquam
 extincta est; Omne quod
 peccy a domino sine mora
 consecutus sum; Ostedit
 michi frequenter multi
 tudines angeloru assiste
 tium sibi. uidi cecus iusto
 rum. congregaciones mar
 turum. monachorum con
 uentus. omnium q; sanc
 torum eoru dum tarat
 quorum opus non est

aliud nisi laudare semp
et benedicere deum i sim
plicitate cordis et fide. Vi
di e contrario sathanan
et angelos eius eternis
ignibus tradi. rursum u
idi iustos eterna leticia
pfrui; Cumq; hec et mul
ta alia hys similia per to
tum triduum narrasset
eis: tradidit spiritum; Et
continuo uidentib; ipsis
ab angelis suscipitur ei
anima atq; ad celos fer
tur. ita ut uocem ymnor
audirent. etiam ipsi qui
bus una cum angelis a
nima eius abscedens de
um collaudabant.

De abbate ammo
Idinius autem in ue
thebacoa etiam et
alium uirum nomine a
ammonem patrem triu
milium circiter monacho
rum. qui tabenen si ap
pellantur. ingentis ab
stinencie uiros. quibus
usus est indui colobys
quasi factis lincis et pelle

confecta a collo post ter
gum. et latus descenden
tem contegi. cucullis et
am caput operire mari
me cum ad cibum uen
tum fuerit eis q; etiam
faciem uelare ne aliis
alium partius cibum su
mentem deprehendat;
Est autem eis in capien
do cibum summū silen
cium ita ut ne putetur
in eo loco aliquis homi
num esse. ubi sedent ad
mensas; Et omnis eor
conuersatio ita est i mul
titudine posita. quasi ef
sent in solitudine. dum
ita latet uniuscuiusq;
abstinencia ut ab alio
deprehendi non possit;
Sedent ergo ad mensa
continentes magis qua
sumentes cibum. ut nec
defuisse mensis. nec tam
uenti satis fecisse iude
antur; Maior quippe e
continencie uirtus absti
nere que in oculis habet
tur et manibus;

De sancto paulo sim
 iur quidam **pluce. xxri.**
 inter discipulos an
 tonij paulus nomine
 cognomento simplex;
 hic initium conuersaci
 onis sue huiusmodi ha
 buit; Cum uxorem suam
 in oculis suis cum adul
 tero cubitantem iudiss;
 nulli quicquam dicens
 egressus est domū mesi
 na animi tactus semet
 ipsum in heremum dedit;
 Vbi cum anxius obera
 ret ad monasterium per
 uenit antony. ibiq; ex
 loci amenitate et oport
 unitate consiliū capit.
 Cumq; adisset antoniū
 ut iter ab eo salutis inqui
 reret. ille intuens homi
 nem simplicis nature e
 esse respondit ei ita demū
 eum posse saluari. si hys
 que a se dicerentur obe
 diet; Cum ille omnia
 quecumq; sibi preape
 ret facturum esse respō
 dit; ut ergo promissionē

eius probaret antonius
 ante fores cellule stanti
 dicit; Hic inquit exspecta
 me orans donec egrediar;
 Et ingressus antonius in
 tinsetus per totam diem
 et per totam noctem; Per
 fenestram uero ex occulto
 frequencius respiciens ui
 debat eum indefinenter
 orantem et nusquā proz
 sus moueri sed stare in
 estu diei et roze noctis. et
 ita esse mandati memorē.
 ut ne parum quidē loco
 moueretur; Egressus au
 tem die postera antonius.
 instituerit eum et docere
 de singulis cepit. quomo
 do opere manuū solitu
 dinem solaretur. et digi
 tis quidem corporis opus
 carnale. cogitatione uero
 mentis et animi intenci
 one operaretur que dei
 sunt; Libum quoq; i ues
 peram sumere eū precepit.
 sed obseruare ne unquā
 usq; ad saturitatem ueni
 ret. et precipue in potu

mansit

confirmans non minus
per aque habundantiã
phantasias anime fieri
quam per vinum calore
corporis in crescere; Et ubi
plene eum qualiter se in
singulis agere deberet
instruit. in uicino ei hoc
est in tribus ase mihic
cellulam constituit. ibiq;
eum exercere que didice
rat iubet; Ipse tamen fre
quentius uisitans gratu
labatur. deprehendens
eum in hys que sibi tra
dita fuerant. tota inten
tione et sollicitudine per
manentem; Quadaã autẽ
die cum uenissent ad sanc
tum antoniũ fratres. ma
gni quidem et perfecti in
n accidit autem paulum
ad esse pariter cum eis; Et
cum sermo de profundis
et mysticis rebus habere
tur cumq; de prophetis
et de saluatore plurima
tractarentur. paulus ex s
simplicitate animi inter
rogat si xpistus prius fu

ent an prophete; Bea
tus uero antonius cū
pro eo quod tam absur
de interrogauerat q̄si
erubuisset blando motu
ut erga simplices so
lebat. silere eum atq; ab
ire iubet; Ille quia om
ne quodcumq; ab eo dic
tum fuisset tamquam
preceptũ dei obseruari
instituerat. abscedens ad
cellam suam. tamquã
mandato accepto silen
cium gerere instituit. n̄
omnino aliquid loqui;
Quod cum compenisset
antonius mirari cepit
unde illi hec obseruan
cia placuisset. quam a
se sciebat non esse man
datam; Cumq; iussisset
eum loqui. et cur silerent
indicaret. dixit ei paulus;
Tu pater dixisti michi ut
irem et silerem; Et ob
stupefactus antonius.
ita ab eo sermonẽ quẽ
ipse negligenter protu
lerat obseruatum. om

ues inquit nos iste con-
 dempnat; Cum enī nos
 de celo nobis non audi-
 amus loquentem. ab isto
 qualiscumq; sermo qui
 ex ore nostro ceciderit ob-
 seruatur; Multa tamen
 et sanctus antonius do-
 cere eum uolens de obe-
 diencia. precapere ei solit
 erat. etiam que ratio et
 causa non posceret. in q̄b;
 eius animus erga obedi-
 endam probaretur; hau-
 ruit namq; aliquando eū
 aquam iussit ex puteo. et
 in terram tota die funde-
 re. et contortas sportellas
 resolueret ac denuo tere-
 re et uestimentū suere.
 atq; iterum rursus resol-
 uere. et in plumbus hui-
 modi exercitijs ab eo me-
 moratur imbutus. ut ī
 nullo prorsus etiam eor-
 que contra rationem im-
 perare uideba- tur disce-
 ret contradicere. et ita p̄
 hec omnia informatus
 breui ad p̄fectionē uenit;

Et cuius exemplo docebat
 beatus antonius. quod
 si quis uelit uelociter ad
 perfectionem uenire non
 sibi ipse fieret magister. n̄
 proprijs uoluntatibus o-
 bediret. etiam si rectū uide-
 atur esse quod uelit. sed
 secundum mandatum sal-
 uatoris obseruandū esse.
 ut ante omnia unusquisq;
 abneget semet ipsum sibi
 et renunciet proprijs uo-
 luntatibus quia ipse sal-
 uator dixit. ego ueni non
 ut faciam uoluntatē meā
 sed eius qui me misit; Et
 utiq; uoluntas xp̄isti nō
 erat contraria uoluntati
 patris. sed ne qui uenerat
 obedienciam docere non
 inueniretur obediens si
 propriam faceret uolun-
 tatem; Quanto ergo ma-
 gis nos non iudicabim̄
 inobedientes. si proprias
 faciamus uoluntates.
 Deniq; supradictus pau-
 lus exemplo nobis est. q̄
 obediencie et simplicita-

tis merito in tantum spi-
ritualium gratiarum cul-
men ascendit. ut multo
plures et potenciores uir-
tutes per ipsum dominum
quam per sanctum anto-
nium faceret. Et quonia
pro affluentia gratiarum
multitudines ad eum ex
omnibus terre partibus
confluebant ut curarentur
ab eo. uerens beatus anto-
nium ne molestia multitu-
dinis fugaretur in interio-
rem heremum quo accedi ad
eum facile non posset co-
manere eum fecit ut ue-
nientes magis ipse susci-
peret antonium. Si quos
uero ipse non potuisset
curare. hos ad paulum
tamquam proliorem
sanitatum gratiam habere
mittebat et ab illo
curabantur. Lanta autem
simplicitatis eius fuisse
apud deum fiduciam tra-
dunt ut quodam tempore
eum quidam rabiem pa-
tiens in modum canis la-

uiaret omnem qui ad
se ausus fuisset accede-
re et perductus ad eum
fuisset. insistebat oratio-
ni ut demonem qui eum
urgebat fugaret. Et cum
mora fieret. nec celer sequi-
retur effectus quasi in-
fantum more indignatus
dixisse fertur ad dominum.
Vere non manducabo
hodie. si eum non cura-
ueris. Et continuo quasi
delicioso domino satisfac-
tum est a deo. et statim
curatus est rabidus.

De sancto piomone
Non autem michi ui-
detur dignum etiam
eius heremi habitatores
que parthemo mari ad-
iacet et uicina est opido
quod dicitur diolcho si-
lencio pretere in qua
uidimus admirabilem
presbiterum nomine pi-
amouem. totius humi-
litatis et benignitatis
uirum habentem etiam
reuelacionum gratiam

Benig; quodam tempo
 re cum a domino sacri
 ficium offerret uidit an
 gelum dei stantem iuxta
 altare. et vniuscuiusq;
 monachorum acceden
 tium ad altare scribentē
 nomina in libro quem
 tenebat in manibus q̄
 ruidam tamen nomi
 na non scribentem; Cum
 q; diligenter obseruaret
 senior qui essent quorū
 nomina non scripsisset
 postquam completa sūt
 mysteria vnumquemq;
 eorum seorsum uocans
 pertinctatur quod eis
 in occulto peccati fuisset
 admissum. et inuenit ex
 confessione vnūqueq;
 eorum peccati mortalis
 obnoxium; Tunc hortat
 eos agere penitentiam.
 et semetipsum cum eis
 ante dominum proster
 nens die ac nocte tam
 quam ipse in peccatis
 eorum esset obnoxius
 flebat. et tam diu per

mansit cum eis in penite
 tia et lacrimis donec ite
 rum uideret eundem an
 gelum stantem et scriben
 tem accedentium nomi
 na. et postea quam om
 nium scripsit. tunc etiam
 illos ex nominibus euo
 cantem. et ad reconciliati
 onem altaris inuitantē;
 At uero ubi hoc senior ui
 dit intellexit eorum suscep
 tam esse penitentiam. et
 sic eos altari tota cū gra
 tulatione restituit; hunc
 etiam quodam tempore
 ferebant ad demonibus
 ita uerberatum. ut stare
 aut moueri omnino loco
 non posset; Et cum dies
 adesset dominica et res
 posceret offerri sacrificiū
 iussit se fratrum manib;
 ad altare portari; Vbi cū
 in oratione iacisset astā
 tem continuo uidit an
 gelum. qui altare solebat
 altari. et porrigentē sibi
 manū. atq; eleuantē se
 de terra. et statim ab eo

dolor ita discessit ut solito sanior putaretur.

De abbate iohanne;
Fuit in ipsis locis et uir sanctus ac totius gratie bono repletus nomine iohannes; In quo tanta erat consolacionis gratia ut quacumque metacia quocumque tedio oppressa fuisset anima paucis eius sermonibus a laetitate et leticia repletet; Sed et sanitatum gratia plurima ei a deo donata est; In alijs quoque quam plurimis locis egypti sparsim uidimus sanctos dei uirtutes multas et mirabilia facientes. et totius gratie dei plenos. si paucos ex multis commemorauimus de omnibus uero explicare supra uires nostras est; Nam de hijs qui in superiore thebaide id est circa ipsam sienem habitare dicuntur: auditu solo comperimus. quod hijs pene omnibus quos

uidimus celsiores illi et magnificentiores habentur; Accedere uero ad ipsos pro itineris periculo nequiuimus. quia quamuis omnia illarum partium loca latronibus incurfentur. illa tamen que ultra ciuitate lico sunt. etiam barbaros paciuntur. et ideo nulli nobis accessus ad eos fuit. quia reuera nec eos quos superius memorauimus absque periculo uidimus; Septies namque in hoc itinere periclitati sumus. in octauo autem sicut scriptum est non optinuit nos malum. deo nos in omnibus protegente; Denique semel per quinque dies ac noctes incedentes per heremum: siti ac lassitudine periclitati sumus; Alio quoque tempore incurrimus locum. in quo est conuallis quedam humorum ex semetipso gignit

neus falsum. quem con-
 tinuo calor solis uelut
 hyemalis pruina in gla-
 ciem ita in salem stringit
 et tamquam sudes acu-
 tas ex ipso sale efficit at-
 que ita omnia illa exaspe-
 rantur loca. ut non solum
 nudos pedes ut habeba-
 mus nos sed et calcia-
 mentis munitos tere-
 bret ac secer; In his er-
 go inuenti magno cum
 periculo uix euasimus;
 Tertio cum nichilominus
 per heremum pgerem.
 incurrimus uallem quan-
 dam humorem ex semet-
 ipsa similiter quidem g-
 gignentem. sed intra se-
 met ipsam eum seruan-
 tem. cuius solum larum
 ac fetido teno repletum
 transire cupientes. usque
 ad latera desedimus;
 Cumque pene id est in eam-
 dem mergeremur. excla-
 mantes ad dominum
 uocem psalmi protuli-
 mus dicentes. saluum me

fac deus quoniam intra-
 uerunt aque usque ad ani-
 mam meam; Iustus sum
 in limo profundi et non
 est substantia; Quartum
 periculum pertulimus in
 aquis quibusdam que ex
 immundacione nihil rema-
 serant. in quibus tuuo
 continuo afflicti. uix eua-
 dere potuimus; Quintum
 periculum fuit nobis ala-
 tronibus tum secus mare
 iter ageremus. qui per de-
 cem milia passuum inse-
 quentes nos. quos peri-
 mere ferro non poterant
 pene exanimis reddide-
 runt perfugam; Sextum
 discrimen nobis in ipso
 nihil flumine fuit. in quo
 nauigantes. pene submer-
 si sumus; Septimum i stag-
 no quod maroete appel-
 latur. uento seimente i in-
 sulam quandam eieci su-
 mus. hyeme grauissima
 et tempestate super nos
 feruente; Erat enim tem-
 pus quo epiphaniarum

est tempus in

dies celebrabatur; Octa-
uum autem fuit quod cū
ad uenie monasteria ueni-
remus. locum quendam
inadimus. in quo refluē-
tis nili aqua residens ue-
lut stagnum quoddam
effecerat in quo multe b-
bestie et precipue corcho-
drilli plurimi erant; Qui
cum ad temporem solis
erissent. resoluti circa ho-
ram stagni iacebant. ita
ut ignorantibus nobis
mortui uiderentur; Cum
accederemus ad uidēdā
mirandamq; magnitudi-
nem bestiarum quas era-
mines putabamus. con-
tinuo ut sonitum pedum
senserunt erate. irruere
et insectari uehementer
nos ceperunt; Nos autē
magno cum clamore et
gemitu nomen cūsti do-
mini inuocauimus. cui
misericordia affuit. et bes-
tie que contra nos insur-
rerant. quasi ab ange-
lo repellente in stagnum

✠ Tercū libz qre in lib' illoim sup mathj in fine p' explanas

protinus proiecte sunt;
Nos autem cursu concito
ad monasteria festinaui-
mus. gratias agentes
deo nostro qui nos de tan-
tis periculis liberauit
et tanta nobis ostendit
mirabilia. ipsi honor et
gloria in secula seculorū
amen. *Incip' p'fatio Eua-*

gri p'libri i uita sc'i antoni

Presbiter monachi.

Peuagrius carno-
filio in cūsto salutem;
Ex alia in aliam linguā.
ad uerbum expressa trans-
lacio sensum operit. uelu-
ti lectum gramen sata strā-
gulat; Dum enim casib;
ac figuris seruit oratio.
quod breui poterat indi-
care sermone. longo am-
bitu circumacta uix ex-
plicat; hoc igitur ego
uitans. ita beatum An-
tonium repetente trans-
posui. ut nichil desit ex
sensu. cum aliquid ex uer-
bis desit; Alij sillabas
aucupentur et litteras.